The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U. S. A.
SATURDAY, MARCH 11, 1967

LATVIJA
AMERIKĀ

20. N-RS. SESTDIENA, 1967. G. 11. MARTS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs -- Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill. 60647, U. S. A., tālrunis 486—8975

Protestē pret zelta iztirgošanu

Mūsu redakcijai ziņo, ka Brīvās pasaules latviešu apvienība, pēc sazināšanās ar visu zemju latviešu pārstāvībām, šajās dienās iesniegs brīvās pasaules latviešu protestu Anglijas valsts iestādēm pret Latvijas zelta rezervju iztirgošanu. Savā laikā Latvijas valdība valsts līdzekļu rezervju uzglabāšanu uzticēja Anglijai kā draudzīgai un respektējamai valstij pārliecībā, ka zelts atradīsies drošās un uzticamās rokās. Anglijas pēdējā laika sarunas un vienošanās ar mūsu dzimtenes okupantu pārstāvjiem mums un, šķiet, visai brīvajai pasaulei sagādājušas ne tikai dziļu vilšanos, bet arī lielu sarūgtinājumu, lielā mērā sagraujot tiecību godīgumam starptautiskajās attieksmēs.

Latviešu nacionālā apvienība Kanadā izmanto katru izdevību, lai kanadiešu amatpersonas un sabiedrību iepazīstinātu ar nesimpatisko darījumu Anglijas un Pad. savienības starpā, izsakot Kanadas latviešu neapmierinātību un nosodīšanu. Šai jautājumā visas trīs baltiešu grupas ietur visciešāko sadarbību un vienādi stingru kopīgo līniju.

J. A.

Jādomā par jauno maiņu

KANADAS DAUGAVAS VANAGU DELEGĀTU SAPULCE HAMILTONĀ (2)

P. 4

Kanadas DV nodaļu delegātu sapulces laikā 4. un 5. martā Hamiltonā zemes valdes priekšsēdis E. Krūka paziņoja, ka, izvērtējot nodaļu darbību pēc īpašas punktu sistēmas, par rosīgāko un sekmīgāko nodaļu 1966. gadā ar 465 punktiem izvirzījusies DV Manitobas nodaļa, kura to pašu bija spējusi jau iepriekšējā gadā. Tieši 100 punktu mazāk par savu darbību guvusi DV Hamiltonas nodaļa, bet ar 315 punktiem 3. vietā ierindojusies DV Toronto nodaļa. Manitobas DV saimes atkārtoto panākumu sapulces dalībnieki sveica ilgiem aplausiem, kuŗi vēlreiz atskanēja tikpat jūsmīgi, kad Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne pasniedza zemes valdes priekšsēdim E. Krūkam čeku par 1000 dol. izlietošanai valdes nopietnākajām vajadzībām, it īpaši domājot par DV spiestuves iekārtas papildinājumu un pārcelšanās izdevumiem. Šo summu vanadzes atvēlēja no rīkotās loterijas atlikuma, par ko sapulces dalībnieki bez aplausiem pateicās ar skaļu un trīskāršu „sveiks!".

Kā līdz šim katru gadu, delegātu sapulces darba kārtas nozīmīgākais punkts, kas atkal aizņēma visvairāk laika, bija apgāda jautājums, kuŗu apskatīja slēgtā sēdē, vispirms pievēršoties laikrakstam. DV Montrealas nodaļa pārmeta atb. redaktoram prokrievisku nostāju un krievu slavināšanas rakstu ievietošanu. Par to pašu neapmierināta bija DV Vankuveras nodaļa, kuŗas atzinumus nolasīja tās pilnvarotais delegāts J. Gailītis. Pēc redaktora paskaidrojuma, ka par prokrievisku var uzskatīt vienīgi ideoloģiska satura rakstus, nevis sniegto informāciju, izraisījās spraigas debates, kuŗās paudās, ka pārējie delegāti ir pretējos iesk. nekā Montrealas un Vankuveras nodaļas. Debašu nobeigumā sapulce apliecināja redaktoram uzticību un atstāja viņam rīcības brīvību laikraksta veidošanā. Abiem Montrealas delegātiem J. Gributam un R. Zeltiņam vēlāk priekšlaicīgi atstājot sapulci, lai dotos tālajā atcelā, R. Zeltiņš pateicās par labo sadarbību un apliecināja, ka viņi aizbrauc apmierināti, arī attiecībā uz laikraksta satura jautājumu.

Nopietnākās un ilgākās bija debates apgāda saimniecības lietās. V. Mukts nolasīja lietpratīgu un patiešām lietderīgu revizijas komisijas ziņojumu, kuŗš neapmierinājās vienīgi ar kases, grāmatu un dokumentu pārbaudi, bet rūpīgi novērtēja apgāda pašreizējo stāvokli un minēja ierosinājumus turpmākajam darbam. Dedzīgās debatēs izkristalizējās doma, kuŗu balsošanā ar 21 balsi pieņēma, ka apgāds pārvēršams par privātu akciju sabiedrību, kādēļ zemes valdei izraugāma īpaša lietpratēju komisija, kuŗa jautājumu rūpīgi pētītu un izstrādātu projektu apsvēršanai un eventuālai pieņemšanai nākošajā delegātu sapulcē.

Sekojot revizijas komisijas priekšlikumam, sapulces dalībnieki ar aplausiem izteica īpašu atzinību apgāda vaditājam A. Annānam un laikraksta atb. redaktoram A. Vinčelam.

Visai daudz laika prasīja arī debates DV mēnešraksta lietā, meklējot iespējas, kā pacelt abonentu skaitu Kanadā, jo pagaidām Kanadas vanagu saime žurnālu abonē vismazāk, kādēļ nepieciešamas piemaksas. Izskanēja vairāki teicami ierosinājumi, kuŗiem tomēr stūrgalvīgi pretojās vairākas nodaļas. Nobeigumā ar nobalsošanu pieņēma E. Robežgruntieka un E. Krūkas ieteikumus: 1) Ar 1968. gadu DVM jāabonē katra vanaga ģimenei, par abonēšanas maksājumu nokārtošanu gādājot nodaļai. 2) Jāpieņem zemes valdes izstrādāto iztrūkuma sadali pa nodaļām 1966. gadam. Turpmāk nodaļām, kuŗu biedri žurnālu abonē mazāk par 37% (šāds procents nepieciešams visus vienā!" Ročestras vanadžu kopas pr-ce ar prieku liecināja, ka šī krasta vanadžu sirsnība viņu atkal še atsaukusi, novēlot, lai kopīgais darbs dotu veselīgus panākumus. Rakstveidā salidojuma dalībnieces bija sveikusi DV CV vanadžu nozares vadītāja M. Ķeņģe, lūdzot Kanadas vanadzes piedalīties Anglijas vanadžu salidojumā 1968. gada maijā, kuŗu organizēs Latvijas valsts dibināšanas 50. gadadienas zīmē.

(Nobeigums 4. lpp.)

Trīs jaunietes gaida Anglijas latviešu 8. dziesmu svētkus (skat. rakstu 3. lpp.), Ģimnazistes Laima Zaķe, Gundega Feldmane un Zile Pālīte dzied Korbijas jauktajā korī un dejo tautas deju kopā Pērkonītis.

Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne pasniedz Kaadas DV priekšniekam Elmāram Krūkam čeku par 1000 dolariem, kuŗus vanadzes atvēlējušas zemes valdes vajadzībām no savas loterijas atlikuma; aizmugurē sapulces vaditāja vietnieks O. Perro un ASV DV priekšnieka vietnieks A. Valters.
Foto: J. Gailītis

Kanadas vanadžu salidojums

VĀRDUS „KATRA PAR VANADZI STĀVĒSIM: VISAS KĀ VIENA!" VANADŽU SIRDĪS UN DOMĀS ATSTĀJA KANADAS VANADŽU PRIEKSNIECE MONIKA JONĀNE

No 10 vanadžu kopām, piedaloties arī viešņām no ASV, Kanadas vanadzes 4. martā pulcējās Hamiltonā, lai savā 13. salidojumā kopīgā domu izmaiņā, pa-veikto izvērtējot un turpmāko iecerot, gūtu vairāk rosmes un spēka DV organizācijas ideju un mērķu īstenošanai. Sabraukušo vanadžu skaits bija ap 50, bet tiešajā darba sēdē piedalījās 34, no tām 22 atsevišķo kopu delegātes. Kanadas vanadzes jutās pagodinātas un iepriecinātas par ASV vanadžu priekšnieces Verēnas Freijas un Ročestras vanadžu kopas pr-ces Nadīnas Krēsliņas, viņas vietnieces Austras Izākas un vanadzes Ainas Serdanes ieradošanos. Kopīgā darba degsme bija atsaukusi Hamiltonā vanadzes no pārsimt jūdžu tāluma, pāri ziemas sniegiem ierodoties no Sadberijas, Otavas, Montrealas u. c.

Salidojuma dalībnieces apsveica namamāte — Hamiltonas vanadžu pr-ce N. Pulciņa. Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, atklājot darba sēdi, liecināja, ka aizvadīts ideju un rosmes pilns gads, aicinot ik vanadzi uz jaunu un vēl lielāku darbu un labāku saprašanos: „Niecīga jaunuma dzirksts, tāpat kā uguns, spēj nodedzināt lielu pilsētu. Mūsu mērķis taču ir viens. Kādēļ ar labo roku celt, bet ar kreiso graut?" ASV vanadžu pr-ce V. Freija, sveicot Kanadas māsas izteica novēlējumu: „Kaut mums savas valsts vairs nav, mums tomēr jāpaliek uzticīgām mūsu tautas vēsturei un valodai, — ne naidam, bet milestībai, kas

jas vanadzes kopīgi ar vanagiem izkārtojušas Latvijas karoga izkāršanu 18. novembrī pie pilsētu valžu namiem, pie kam Elizabetē galvenā iela divi dienas saukusies Latvian Blvd. Ņujorkas vanadzes reizi mēnesī izkārto biedru vakarus, dziesmu ansambļi pastāv Čikagas, Demoines, Kalamazū un Milvoku kopās, tautas deju grupas darbojas Grand Rapidu, Milvoku un Ročestras kopās.

(Nobeigums 4. lpp.)

Jāzeps Grodnis

Politiskā morāle un aklums

II

Kas ir šī tumšā vara pasaulē, kuŗa strādā komūnisma labā un ar preses palīdzību spēj baltu pataisīt par melnu? Šai varai klausa un tās uzdevumā ielās soļo un protestē politiski stulbeņi — universitāšu profesori, garo matu un bārdas īpašnieki — politiski analfabēti, studenti un pat bazūnicas naivie pacifisti. Viņi apgalvo, ka cīnās par idejām, par mieru, par labāku nākotni un taisnīgāku pasauli. Bet viņi paši neapzinās, ka cīnās par brīvās pasaules bojā eju, jo cīnās par komūnismu. Viņi arī neapzinās, ka cīnās paši pret sevi, jo demonstrē un protestē pret brīvību, kuŗu tiem dod viņu zeme un tās valdība. Citādi viņi nemaz nevarētu demonstrēt, jo vienīgi šo valdību demokratiskie likumi un satversmes viņiem atļauj un dod tiesības protestēt, demonstrēt u.t.t. Ja viņi vēlas, šie likumi atļauj arī gulēt uz ietvēm, ko demonstranti arī dara, nemaz nezinot, ka nevienā komūnistiskā režīma valstī ne profesori, ne studenti, ne strādnieki, vispār neviens nedrīkst protestēt, demonstrēt, rakstīt vai runāt pret savas zemes valdības politiku. Ne Maskavā, ne Pekingā, nedz Varšavā, Prāgā, Budapeštā vai citās komūnistu valstis neviens nedrīkst protestēt pret komūnistu izplānoto un izraisīto karu Vietnamā. Tā šie politiski naivie protestētāji nezina, ka faktiski cīnās par nebrīvību, apspiestību, koloniālismu un moderno verdzību. Viņi prasa atstāt Vietnamas nākotnes izlemšanu pašiem vietnamiešiem brīvu vēlēšanu ceļā, bet nezina, ka brīvas un demokratiskas vēlēšanas nav notikušas ne Ziemeļvietnamā, ne vispār kādā komūnistiskā valstī pasaulē. Viņi zina tikai to, ka viņu valdības nevar šos demonstrētājus iekraut preču vagonos un aizsūtīt uz komūnistu sludinātajām paradīzes zemēm. Toties komūnistu valdības tā rīkojas okupētajās, ar ieroču varu paklautajās zemēs jau vairāk nekā 49 gadus! Tie apcietina un izsūta uz spaidu darbu nometnēm ne tikai demonstrētājus, kādu tur nemaz nav, jo nedrīkst tādi būt, bet mierīgus strādniekus, studentus, profesorus u.c.

Kādēļ brīvās pasaules lielā, varenā un ietekmīgā prese par visu klusē? Kādēļ tā neizskaidro šiem naivajiem protestētājiem un demonstrētājiem patiesību? Kāpēc tā visu ļauno, kas notiek un arvien vēl notiek komūnistiskajā pasaulē, nokiusē? Kādēļ tā nemitējas brēkt par Hitlera nacionālsoiālisma laikā nogalinātajiem 6 miljoniem žīdu, bet klusē par tiem vairāk nekā 40 miljoniem kristiešiem, kuŗus noslepkavojuši komūnisti? Kādēļ brīvā pasaule vēl pēc vairāk nekā 20 gadiem, skaitot ar Hitlera un viņa nacisma varas krišanu, joprojām presē, radio un televīzijā atgādina nacionālsociālistu nodarītos ļaunumus pasaulē, bet klusē par līdzīgiem un pat vēl briesmīgākiem komūnisma nodarītajiem ļaunumiem, kas nu jau turpinās 49 gadus? Par nacionālsociālismu un tā noziedzībām pret cilvēci saražotas neskaitāmas filmas, ar kuŗām vēl tagad pārplūdina kinoteātŗus un televizijas programmas. Bet — cik ir brīvā pasaulē sagatavotu filmu par komūnisma noziegumiem 49 gados? Še der ievērot, ka nacionālsociālisms pastāvēja tikai 10 gadu, no kuŗiem 6 bija kaŗa gadi... Kādēļ pasaule nebrec par komūnisma noziegumiem un necilvēcībām, par brīvo kultūras tautu sistēmatisku iznīcināšanu Eiropā? Kādēļ neviens nerunā un neraksta par miermīlīgo Baltijas valstu okupāciju un šo tautu iznīcināšanas turpināšanu vēl šodien? Kādēļ neskaitāmiem miljoniem kādreiz brīvu un kultūrālu tautu piederīgajiem joprojām jādzīvo komūnisma verdzībā?

To neviens negrib ne redzēt, nedz kaut ko dzirdēt. Par šiem jautājumiem visiem mutes aizsietas. Par tiem nevar runāt ne Apvienotajās nācijas, ne kongresos, ne parlamentos, nedz kur citur, jo visur valda bailes nokaitināt pasaules lielāko noziedznieku varu. Jautājumu virkni var turpināt. Kādēļ neviens necīnās par apspiesto tautu brīvības atgūšanu un tiesībām pašām brīvas un demokratiskās vēlēšanās noteikt savu iekārtu un likteni? Bet kādēļ brīvas vēlēšanas vēlas Vietnamā, kur tādas katrā laikā varētu notikt, ja nebutu komūnistisko iebrucēju? Kādēļ brīvās pasaules prese un attiecīgās valdības nepakustina ne pirksta, lai apmātajiem un naivajiem demonstrētājiem šos faktus darītu zināmus? Prese un politikas vaditāji labi zina visus apstākļus un faktus, zina tikpat labi arī to, kas notiek komūnistu paklautajās zemēs. Ja šodien amerikaņi, kuŗā bumbojot Ziemeļvietnamu, nogalina kādu civiliedzīvotāju, tad tas ir liels noziegums pret cilvēcību, bet nebija nekāds noziegums tas, ka otrā pasaules kaŗā, bombardējot Vācijas pilsētas, pilnīgi apzināti noslaucīja no zemes virsas strādnieku apdzīvotos kvartālus Berlīnē, Hamburgā, Hanoverā un Libekā, nemaz nerunājot par Drēzdeni. Kādēļ brīvās pasaules prese un valdības par šiem faktiem klusē?

Atbilde vienkārša: tādēļ, ka varenā prese brīvajā pasaulē un lielās politikas vaditāji zaudējuši jebkādu morāli. Prese maldina pasauli un padara to aklu. Brīvās pasaules prese pa lielākai daļai ir internacionālā kapitālisma ierocis, jo tam arī pieder. Jo vairāk kaŗo un posta dažādajās pasaules daļās, jo lielāki ienākumi pēc tam, postu salabojot. Vācijas beznoteikumu kapitulācija un tās pilnīga nopostīšana bija vajadziga, lai vēlāk ar t.s. Maršala plāna palīdzību to atjaunotu un atkal padarītu stipru. Brīvās pasaules valdību vaditāji ir padarīti mīksti un atkarīgi no pasaules preses varas.

Nav šodien cilvēku, kuŗiem būtu stipra morāle un taisnības principi. Nav šodien arī tādu lielu personību un garu, kas par taisnību un principiem būtu gatavi kaut vai mirt. Un kaut arī tādi rastos, jāšaubās, vai pašreiz valdošā tumšā pasaules vara tos pielaistu pie teikšanas. Tieši tādēļ internacionālais komūnisms un internacionālais kapitālisms šodien kā brāļi cīnās plecu pie pleca. Viens gūst saviem mērķiem vajadzīgās politiskās koncesijas, otrs — naudu, jo dziļākajā pārliecībā tie tic, ka nauda valda pār pasauli. Tomēr kādreiz arī vissmalkākajos inženieŗu un architektu aprēķinos iegadās kļūda. Tā tas kādreiz notiks arī politisko machināciju aprēķinos. Šāda politika pasauli tuvina katastrofai, kuŗā netiks saudzēti arī šīs politikas tumšie spēki. Nekas nav mūžīgs, visam kādreiz pienāk gals. Tikai aklais to var neredzēt, bet politiskais kombinātors aizvērt acis un neskatīties.

LASĪTĀJU VĒSTULES

JĀORGANIZĒ PROTESTA DEMONSTRĀCIJAS PIE ANGLIJAS SŪTNIECĪBĀM!

Pēc britu laikrakstu ziņām, Pad. savienības roka arvien vairāk stiepjas pāri robežām, lai parakstītu darījumus par tai nepiederošo Baltijas valstu noguldīto zeltu Anglijas galvaspilsētā. Jānožēlo, ka britu valdība šādiem darījumiem piekrīt, apliecinot arī no savas puses neticamu nekaunību.

Ko darīsim mēs, latvieši brīvajā pasaulē, un mūsu abas kaimiņtautas atbildei uz Anglijas rīcību? Kāds sakāmvārds saka: „Rupjam un lielam bluķim vajadzīgs rupjš ķīlis." Tādēļ mums pie Anglijas sūtniecībām būtu jāorganizē lielākās protesta demonstrācijas, kādas vien līdz šim jebkad notikušas, piedaloties visiem baltiešiem, arī veclietuviešiem, un aicinot talkā ukraiņus, poļus, ungārus u. c. Jāsaceļ Anglijas sūtniecību priekšā tāds „troksnis", kas pievērstu miljoniem cilvēku uzmanību visā pasaulē; jāpanāk raksti presē par šo skaidrā dienas laikā izdarīto laupīšanu, kādu vēsture, liekas, vēl nav piedzīvojusi. Jākliedz arī par citu tautu tiesību sabradāšanu brīvajā pasaulē. Iespējams, ka iespaidīgas pretdemonstrācijas vēl spētu pussnaudā iegrimušo angļu tautu atmodināt, lai tā atjēgtos un saskatītu, kurp to ved tās apmātie politiķi. Ar savu rīcību britu premjērs Vilsons aplaupa Baltijas valstu tautas. Tā ir noziedzīga un nožēlojama politika, kura palīdz krieviem kājām bradāt brīvību alkstošo Baltijas tautu taisnību un tiesības. Pašreiz Vilsonam nesāp, dalot krieviem citu tautu īpašumu, bet — ko viņš darīs, kad viņa rīcībā vairs nebūs citu tautu īpašumu, ar kuriem apmierināt komūnistus un Pad. savienības pasaules iekarošanas plānus, kad krievi līdīs pašiem angļiem uz ādas. Varbūt tad angļi sapratīs, ka Vilsons pārdevis arī pašu angļu tautas neatkarību un brīvību, bet tad būs par vēlu, jo Maskava atkal iekasēs sev jaunu koloniju verdzībai.

Tagad mums atklājas, cik morāliski izkurtējuši cilvēki vada Anglijas politiku, kādā pavadā iekļuvusi angļu tauta, kas kādreiz tik ļoti mīlēja demokratiskos principus.

Bez protesta Baltijas tautām šī Anglijas un Pad. savienības kopīgā izrīcība nav atstājama. Katram baltietim brīvajā pasaulē jāpiedalās protestā pret abu šo zemju politiku. Anglijas sūtniecību priekšā visās valstīs jāizvērš lielas protesta demonstrācijas, kādas vēl nav notikušas, jo okupētajās dzimtenēs palikušie tādas nevar rīkot, lai izteiktu savu neapmierinātību. Tādēļ jo lielāks pienākums piekrīt mums, brīvībā esošajiem. Mēs, kas esam visu jau zaudējuši, nevaram nekā vairs zaudēt, vienīgi iegūt!

Baltijas tautu senči cīnījās par savu taisnību ar dakšām un spriguļiem. Baltijas tautu suverēnitātes izcīnītāji karoja ar kaut kādiem salasītiem ieročiem, bet cīnījās ar šo trūcīgo apbruņojumu un uzvarēja. Ko darīsim mēs, visu trīs Baltijas tautu piederīgie? Mēs nedrīkstam klusēdami akceptēt mūsu tautu īpašuma nolaupīšanu. Vienreiz jau ļāvām tautu slepkavām un laupītājiem bez pretošanās ienākt mūsu zemē. Ja tagad nokavēsim sacelt milzīgu traci par mums nodarīto netaisnību — tādu troksni, lai visa pasaule to dzirdētu — tad mūsu vēlāko kliegšanu diez' vai kāds vēl uzklausīs. Citas alternātīvas nav, jo dzīve bez tiesībām ir jau lēna miršana.

L. R. F., Toronto

☆

IEMESLS PRAGMATISKAI RICĪBAI

„Latvija Amerikā" 1. marta numura ievadrakstā „Izkusušais zelts" Hamilkārs Barka atgādina, „ka dzīvojam pasaulē, kurā valda prāgmatisms un vienīgi savtīgas intereses". Latviešu tautai, sevišķi latviešiem Latvijā, tas ir lieks atgādinājums un nekādā gadījumā iemesls ieroču nolikšanai. Anglijas valdības izrīkošanās ar noguldīto zeltu ir iemesls Baltijas valstu diplomātisko pārstāvju prāgmatiskai mūsu savtīgo interešu aizstāvēšanai. Kā citādi lai pārstāvji attaisno savu eksistenci? Ja tas netiks darīts, zelta iztirgošanai sekos pašu diplomātisko pārstāvniecību iztirgošana.

Valdis Liepiņš, Toronto

☆

ARĪ ES VIŅU PAZĪSTU!

„Latvija Amerikā" 18. februāra numura lasītāju vēstulēs bija ļoti interesants un patiess raksts: „Vai tu viņu pazīsti? Kas viņš ir?" Ar interesi gaidīju atbildi no citiem lasītājiem, vai kāds viņu pazīst.

Atbildi deva As. Toronto vēstulē „Jā, es viņu pazīstu." Izlasīju to ar interesi, izlasīju vēlreiz, bet — tavu brīnumu — neatradu nekā tāda, ar ko As. pateiktu, kas „viņš" ir un ka „viņu" pazīst. Kādēļ tad tas garais As. raksts bija vajadzīgs, ja tikai atkārtots tas pats, ko pateicis Bs. savā jautājumā, vienīgi apgrieztā veidā? Kur paliek patiesā atbilde, ka „viņu" pazīst?

Bs. rakstīja, ka naudu „viņš" prot cienīt un krāt, bet latviešu kreditsabiedrībā nenogulda. Uz aicinājumu ziedot mūsu darba vajadzībām neatsaucas, draudzei maksā maz vai nemaz. Mūsu organizācijās esot maz īstas demokratijas u. t. t.

Lūk, še ir īstā atbilde! Es „viņu" pazīstu. „Viņš" ir ap 40 gadu vecs, amatnieks, izpelna pāri par 7000 dol. gadā, nav dzērājs un uzdzīvotājs, precējies, Kanadas pašreizējos apstākļos „viņš" dzīvo brīnišķīgu dzīvi, jo parādu nav. Negribu teikt, ko domāju personīgi par šādu latvieti, jo var negribēti apvainot otru, ja domas gadījumā nepareizas. Bet atļaušos atkārtot vārdus, kurus teicis „viņš" pats: „Mani neviens nepārliecinās, jo tikai es domāju pareizi. Muļķīgākās ziņas par notikumiem var lasīt latviešu avīzēs; es lasu vērtīgas pasaules ziņas, piemēram, žurnālā „Life". Kādēļ man jāziedo? Kas man kaut ko dod? Latviešu kreditsabiedrībai ir kruķi, kuri gaida, kad muļķi sanesīs naudu. Latvijā daži valsts ierēdņi staigāja basām kājām, jo ar savu algu nevarēja apģērbties. Ja kādam vīrietim apnika slaistīties, viņš aizgāja uz armiju par virsnieku, lai valsts uztur. Kad ienāca Staļins, tad tauta bija laimīga, jo drēbes, apavi, uzturs — viss bija pa pilnam."

Lūk, še ir atbilde uz jautājumu, kas „viņš" ir! „Viņš" ir divstāvu mājas īpašnieks, apdzīvo 4 istabas. „Viņam" ir t. s. kotedža un auto, bet parādu nav. Darbs pastāvīgs. Bet viņš terrorizē citus cilvēkus un nemitīgi stāsta, ka Kanadā, kur ticis pie turības, pastāv kapitālistu iekārta, kādēļ nākošajās vēlēšanās jābalso par kreisajiem sociālistiem, kuri atbalsta komūnistus; tad būs labāka dzīve.

Lūk, tādu es „viņu" pazīstu: latvietis, kas kaut kādā ceļā izbēdzis no komūnistu terrora un ieradies kapitālistu zemē, kur dzīvo labi, bet tomēr ar visu neapmierināts, aizmirstot arī savu tautu.

K. B., Toronto

☆

SKABARGA CITA, BET BAĻĶIS PAŠA ACĪ

Latviešu laikrakstiem no lasītājiem nākas saņemt diezgan daudz pārmetumu gan par uzvārdu sagrozīšanu, gan stila un valodas kļūdām. Sevišķi tiek strostēts Ņujorkas „Laiks", bet sava tiesa tiek arī „Latvijai Amerikā". Protams, pa starpu „uzšļāc" kādu biezāku vārdu arī rakstītājiem, jo, kā saka, neviens nav bez grēkiem.

Liekas, ka neviens tomēr nepadomā, ar kādām grūtībām laikraksts top, kādā steigā tas jāsagatavo un jāizsūta lasītājiem.

Bet — kā tad lietas risinās „pašu mājās"? Te pirmā vietā minami draudžu biļeteni. Tajos biežī „čum un mudž" kļūdas, latviešu gramatika tajos uzskatīta tikai par tādu vieglu pieturas punktu. Biļetenus sastāda personas ar akadēmisku izglītību, kādēļ gan varētu prasīt latviešu valodas labu pārzināšanu. Tāpat šie biļeteni dažkārt iznāk tikai dažas reizes vai pat tikai reizi gadā, kādēļ nevarētu aizbildināties ar laika trūkumu to pamatīgai pārlasīšanai un izlabošanai pirms laišanas „tautā".

Tā kādas draudzes ziņās, acinot draudzes locekļus uz gada sapulci, aicinājumu atkārto gan draudzes mācītājs, gan draudzes priekšnieks un draudzes valde. Katrs no viņem izsakās citādi: lūdz piedalīties sapulcē, pilnsapulcē, gada sapulcē un kopsapulcē, pie kam vienā teksta daļā šie vārdi iet juku jukām. Bez kļūdām nav arī „Garezera Ziņu" pēdējais pag. gada oktobra numurs. Tajā aprakstā par Garezera nometnes vasaras vidusskolas celtnes stūrakmens iesvētes aktu minēts, ka apspriedes par Garezera pirkšanu bijušas jau 1955. gadā, kas nepavisam nebūs taisnība. Tālāk arch. G. Gruzdiņa mazais dēls ieguvis Ērika Rumberga vārdu, Čikaga salsināta uz Čik. u. t. t.

Atliek tikai piebilst: „Netiesājiet, tad jūs netapsit tiesāti!"

Līdzīgi citu vēstuļu autoriem slēpjot savu vārdu, parakstos

Pitagors II, Grand Rapids

☆

BIJU GAIDĪJIS VAIRĀK

Nedomāju, ka par kādu izdevumu, ja tas nav ar sevišķu nozīmi, vajadzētu polemizēt laikrakstā. Bet ja nu LA slejās, pateicoties redaktora lielajai iecietībai un vārda brīvības atzīšanai, šāda polemika izraisījusies par Ed. Keiša karikatūru kopojumu „Globāla būšana", tad gribu arī savas domas izteikt.

Katra polemika, ja tā ievelkas garumā, ir ļauno garu izsaukšana, kurus vairs nevar apturēt, ja redaktors nepaceļ savu „Stop!" zīmi un polemikā ievilkto neizglābj. Tā nu arī Ed. Keišam bija jāsaņem daudz pārmetumu, kaut arī viens otrs viņam sniedzis glābšanas riņķi.

Paņemot rokā „Globālo būšanu", vispirms jau lielu mazvērtības izjūtu rada ārējais techniskais ietērps. Gribētos redzēt greznu un reprezentablu sējumu cietos ādas vai imitācijas vākos, kas patiešām dotu vērtīga albuma priekšstatu, kuru arī varētu likt goda vietā ikvienā latviešu mājā, tāpat bez sarkšanas izmantot dāvināšanai dažādos nozīmīgos dzīves gadījumos, bet tā vietā mēs par pieciem dolariem saņemam mašīnu daļu katalogam līdzīgu, paplānu brošētu sējumu, neizskatīgos plānos vākos, kādu parasti firmas izplata par brīvu.

Šāds zīmējumu albums varētu maksāt kaut vai 15 dolaru gabalā, bet tam kā vienreizējam reprezentācijas izdevumam vajadzētu būt vispirms greznam! Nebūtu tik daudz svarīgs metiena lielums, bet techniskā kvalitāte, jo šāda veida izdevumu nepērk parastā lasītāju masa, tikai cilvēki ar īpašām interesēm. Nekaitētu, ja katrs sējums būtu pat numurēts, lai tad ar autora parakstu nonāktu pie tiem, kas to vēlētos šādā veidā saņemt un glabāt kā bibliografisku retumu.

Pie albuma satura nav daudz jāuzkavējas. Pāršķirstot „Globālas būšanas" lappuses, vislabākie ir pirmie zīmējumi, kuri radušies Keiša darbības sākumā, pirms vairāk nekā 30 gadiem Latvijā. Kopš šī laika mākslinieks dzīves lielāko daļu pavadījis svešumā. Gribas jautāt, ko viņš darījis visus šos garos gadu desmitus, ka nav uzrādījis nekādu progresu? Tā vietā jau-

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIJA
AMERIKĀ

20. N-RS. SESTDIENA, 1967. G. 11. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4. Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3289;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

MATU ZELTS

PACALA PAR VISU, KAS SPĪD

Liekas, ka pasaulē visas nelaimes un satraukumi sākušies ar zeltu. Cilvēki, varbūt, vēl nav lietojuši termometru, vismaz kāda daļa, miesas temperātūras izmērīšanai, bet zelta drudzi pazinuši jau sen un daudzi. Zelta meklēšanas vietās un atradnēs pilsētas izaugušas un atkal atstātas kā tukšu cilvēku mītņu skeleti, zelta smiltīm izsijājoties, bet pats zelts palicis, sagūlies banku pagrabos, privātos seifos un dzejnieku apdziedātos sieviešu matos. Nav dzirdēts, ka zelts būtu manīts arī vīriešu matos, bet sudrabs gan, kas daudziem tur sarodas, par zeltu tikai domājot.

Varbūt arī mums kāds sudraba pavediens matos piezagsies klāt, pēdējās dienās domājot par zeltu, kas kādreiz piederējis mums, bet tagad tikpat kā vairs nav. Bet nebrīnīsimies, ja angļi to grib mums atņemt! Viņiem ir slavena vēsture. Pirmais, kas ar salaupītu svešu zeltu papildināja britu karaļnama vērtības, bija Dreiks, kas laikā no 1572. — 1596. gadam ar saviem vīriem uzbruka spāņu karavānām sauszemē un jūrās, kad tās pārveda inkiem nolaupīto zeltu no Perū uz Spāniju. Karaliene Elizabete I par to piešķīra Dreikam bruņinieka titulu un iecēla viņu par britu pirātu flotes admirāli. Kādā akcijā karalienes bruņinieks krita Portobelo līcī, kur spāņi iznīcināja britu burinieku flotili.

Bet Dreiks nebija pēdējais, kas gādāja vērtības britu kronim. Nākošais slavenais vīrs bija Morgans, Panamas pilsētas nopostītājs, kas tur salaupītās vērtības ar 195 mūļiem aizveda savam karalim. Karalis Čarls II iecēla Morganu par Jamaikas salas gubernātoru un paaugstināja dižciltīgo kārtā. Vēl tagad, pēc apm. 300 gadiem, kapt. Morgana etiķete grezno zeltainā ruma pudeli, kuru bija iecienījuši arī latviešu jūrnieki. Baudot šo dzērienu, daudzi no mums, varbūt, nezina, cik slavena vīra vārds dots šim rumam.

Angļi prot zeltu glabāt. Citādi viņiem savu zeltu glabāšanā nebūtu uzticējušas ne vien jaunās Baltijas valstis savās nedienās, bet pat lielā Krievijas imperija, kuras cars Nikolajs II, gadu pirms Romanovu dinastijas noslaucīšanas no zemes virsas, bija deponējis Anglijas bankā 28 miljonus zelta rubļu. Latviešu Antiņš ir sapņotājs un naīvs ticētājs, kam pašam ir zelta mati; viņš par īstu zeltu nekad nav interesējies, ļaujot pēc mantas dzīties gudrajiem brāļiem. Bet Krievijas cara Nikolaja II ģimenē radusies gudrā māsa, kas uzdevusies par cara meitu Anastasiju, kura it kā izglābusies no boļševiku lodēm 1918. gada 17. jūlija asinsnaktī, kad noslepkavoja visu cara ģimeni, pašu caru ieskaitot. Tagad 65 gadus vecā Anna Andersone šāgada februārī Hamburgas tiesā lūgusi viņu atzīt par cara Nikolaja II meitu Anastasiju, lai piekļūtu pie cara noguldītajiem miljoniem Anglijas bankā. Hamburgas tiesa Andersoni nav atzinusi par Anastasiju. Vēl radusies kāda otrā „gudrā māsa", kas tiecas pēc cara miljoniem, Meklenburgas Barbara, kas tagad ir 44 gadus veca un uzdodas par cara vērtību nākošo tuvāko mantinieci.

Interesanti, kāpēc Kosīgins savas viesošanās laikā Anglijā nav prasījis arī pēc šiem Krievijas bijušā cara miljoniem? Kādēļ Vilsons tos viņam nav piedāvājis, bet darījums noslēgts tikai par Latvijas un pārējo Baltijas valstu zeltu? Vai Kosīgins tiešām gaida, kamēr pieteiksies visi cara mantinieki?

Bet boļševikiem ir boļševiku daba: kas viegli nācis, tas viegli net; nāks laiks, un mēs pievāksim visas pasaules zeltu! Vecais Markss viņiem pasauli novēlējis, un boļševiki jūtas droši, ka to iegūs. Lai angļi vēl papriecājas par svešo zeltu. Parakstot miera līgumus pēc pirmā pasaules kara ar Baltijas valstīm, boļševiki bez liekām izrunām Igaunijai, kas līgumu parakstīja pirmā, izmaksāja 15 milj. zelta rubļu, Lietuva dabūja 6 miljonus, bet Latvija vismazāk — tikai 4 miljonus.

Nu mēs būsim gluži nabagi un kopā ar dzejnieku varēsim izsaukties: Man ir tikvien zelta, cik tavos matos spīd!

Antiņš

JOHANS H. VIGMANS

3650 DIENU KRIEVIJĀ UN SIBIRIJĀ

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(26. turpinājums)

Cilvēks ar Vasila spējām pat Krievijā labprāt neuzņemtos tik pretīgus pienākumus klimatiskā ziņā ļoti nepatīkamā apgabalā. Izsmalcināta sistēma, sākot ar mazām priekšrocībām nometnē un beidzot ar ierobežotu kustības brīvību ārpusē, panāk stāvokli, ka notiesātie paši sevi pārvalda. Aizmugurē stāv MVD vienības. Padomju savienības lielie saimnieciskie pasākumi šajos nesaimnieciskajos apgabalos iespējami vienīgi ar notiesāto darba spēku, kurš neizmaksā vairāk par šo cilvēku kailās dzīvības uzturēšanu primitīvajās apmetnēs. Iespējams, ka kriminālisti savā uztverē nekur nespēj ierindot komandantu, kas nesit un nelādas, bet cīnās pret mūžīgo kāršu spēlēšanu, kura stingri aizliegta. Viņu dzīves kārtība, kurā tie vēlētos dzīvot, ir brutālitāte un slepkavu nesaudzība. Dažas dienas pēc mūsu sarunas, Vasilam bez apbruņotas pavadības apstaigājot nometni, neapmierinātie viņam uzbrūk un viņu nogalina.

Visam jābūt notikušam ļoti ātri. Mēs par to uzzinām tikai tad, kad sakropļoto līķi izvāc ārpus nometnes. Neviens neizsaka kādas aizdomas, kaut visi puslīdz droši spētu pateikt, kurā nometnes stūrī uz kartēm spēlēja par komandanta galvu. Personīgās drošības dēļ arī es turos pie sakāmvārda, pēc kura tik daudzi Krievijā dzīvo: „Ko es redzu, to neesmu redzējis; ko es dzirdu, to neesmu dzirdējis." Izmeklēšana ir pavirša. Ko gan var iesākt pret šiem kriminālistiem, kuri uzdevuši cerības uz normālu dzīvi un nometni uzskata par savu muižu? Augstāku sodu par 25 gadiem viņi vairs nevar izpelnīties. Viņi pieder pie visā Padomju savienībā tik ļoti bijātā blatnoju „ordeņa". Pirtī es redzu viņu tetovējumus, kurus visi īstie blatnoji lepni nēsā pāri krūtīm: lidojošs ērglis, kas savās kramplēs tur kailu sievieti. Pieraduši vienmēr celt kādas prasības, viņi arī nepazīst nekādas saudzības pret sevi, ja nepieciešams ko ar varu panākt. Viņi turas cieši kopā un izrāda beznoteikumu paklausību savai organizācijai. Nometnes kārtībai viņi pakļaujas vienīgi tik daudz, cik paši vēlas un cik tas izdevīgi. Tādēļ jaunajam nometnes komandantam viņi drīz vien demonstrē, ka nebaidās arī no tā. Viņi liek veselu stundu sevi lūgt uz kārtējo skaitīšanu, kamēr mēs pārējie laukā salstam.

Vasils labi zināja, kādēļ nepaguris cīnījās pret kāršu spēli. Ar man nesaprotamu kaislību blatnoji kāršu spēlē pazaudē visu, kas tiem pieder. Tā kā bez maizes porcijas vai kaut kā cita nozogama viņiem nepieder nekas, tie bieži vien kā iemaksu liek spēlē savas drēbes. Barakā nebūt nav silts, bet es it bieži redzu kāršu spēlētājus gandrīz kailus, vienīgi īsās sporta biksītēs tērpušos, sēžam uz kopā sabīdītajām lāvām. Jakas, bikses un zābaki, tātad, ir jau paspēlēti, bet vinnētāji nekontrolējamos ceļos ar iegūtajiem priekšmetiem tirgojas ar apkārtnes civīliedzīvotājiem. Skaitīšanas laikā drēbju paspēlētāji nespēj iet laukā 40 vai vairāk gradu salā. Par sodu viņiem piespriež karceri, kurā viņi vislielākajā vienaldzībā pārceļas tikpat kaili, kādi tieši ir. Viņiem jābūt ārkārtīgi norūdītiem. Pēc dažām dienām viņi tad tomēr saņem dažas lupatas, un kāršu spēle var atkal sākties.

Briesmīgs tomēr ir veids, par kuru līdz šim esmu vienīgi dzirdējis, kā viņi spēlē par kāda trešā galvu, t. i., šis spēles zaudētājam nekavējoties jānogalina tas, par kura galvu viņi spēlējuši. Visa baraka pazīst šo metodi, bet katrs arī labi zina, ka, kā to pierādīja Vasila gadījums, neviens pret to nedrīkst nekā iebilst, ja nevēlas, ka sākas spēle arī par viņa galvu.

Šajā briesmīgajā spēlē lieta grozās ap ienīstu cilvēku dzīvību, galvenokārt attieksmē uz sukiem, kas ir blatnoju asinsienaidnieki. Par sukiem blatnoji apzīmē tos, kuri kļuvuši neuzticīgi viņu kodekam, uzņemoties nometnes vadības piedāvātos ziņotāju uzdevumus vai arī pieņemot kādus nometnes amatus. Tieši šajās nedēļās notiek smaga nažu cīņa starp šīm abām grupām, kurā abās pusēs ir nogalinātie. Par spīti bieži atkārtotajai pārmeklēšanai, katram ir nazis, kaut vai tikai nagla, kura tik ilgi dauzīta, kamēr kļuvusi derīga izmantošanai par ieroci. Jaunais komandants tikai ar grūtībām atkal atjauno kārtību un iesloga dažus vīrus no abām grupām nometnes cietumā. Kāds blatnojs viņam piespriestos trīs mēnešus uzskata par pārāk smagu sodu un protestā pienaglo savu dzimumorganu pie kāda lāvas koka baļķa. Tūlīt spēji atkal uzliesmo viņa draugu satraukums, un komandants pasteidzas savu spriedumu revidēt.

Bet es kļūstu liecinieks arī slepkavībai laupīšanas nolūkā. Pēc nomazgāšanās pirtī gaidu savu kārtu pie frizieriem, kas apcērpj matus. Te, šausmās sastingdams, redzu, ka viens no frizieriem vīram, kas bārdas noskūšanai atgāzis galvu pret primitīvo atzveltni, ar ātru vēzienu pārgriež rīkli. Nepilnu piecpadsmit sekunžu laikā sagatavojušies palīgi nelaimīgā ķermeni kaut kādā ceļā izdabūjuši ārpus nometnes. Viss turpinās, it kā nekas nebūtu noticis. Vēlāk barakā dzirdu runājam, ka upurim piederējušas kādas lietas, pie kurām citādi nav bijis iespējams piekļūt.

Šie nelieši mūs visus tirannizē. Ēdiena izdalīšanas laikā viņiem bez jebkādām ierunām izsniedz dubultporciju. Viņi guļ uz platiem, labi pildītiem salmu maisiem, aizņemot katrs vienu metru telpas, kamēr pārējiem jāsamierinās ar 40 centimetriem. Vienā no saviem stūriem, piemēram, apakšējā lāvā izplešas pieci no šiem neliešiem, bet virs viņiem guļ četrdesmit „mazo" cilvēku. Pārējie krievi turas respekta pilnā attālumā no blatnojiem un ir priecīgi, ka nav ar tiem jāsaduras. Man kā „pusamerikānim" — par Holandi viņi nekad nav nekā dzirdējuši — blatnoji palaikam pamet kādu gabalu maizes vai jautā, kad beidzot nākšot mani „tautas brāļi", lai iznīcinātu visu šo ienīsto sistēmu.

Nometnē mazliet atviegloti uzelpo, kad apmēram 1500 blatnoju iedala smagi apsargātā transportā un aizved. Klīst runas, ka viņus ved uz Novaju Zemļu Ledusjūrā. Neviens no viņiem nespēs no turienes bēgt, neviens arī neatgriezīsies. Nometnē tomēr vēl paliek pietiekami daudz viņu sugas pārstāvju, lai spiestu mūs pārējos turpināt dzīvi vienās bailēs.

(Turpinājums sekos)

Margarita Ausala

DZIESMU SA

ANGLIJAS LATVIEŠI GATAVOJAS SAV

(Nobeigums)

Izceļošanas pārmaiņas radīja koru dzīvē sarukumu tikai skaitliski, ne degsmē, ne dziesmu nodarījumā, ne pašā koru dzīvē. To pierāda visi tie dziesmu svētki, kas sekoja pirmajiem. Bez svētkiem rīkoja arī svētku atskaņas, lai izvēdinātu rotas un balsis tiklab zemes vienā, kā otrā pusē. Latvijas neatkarības laika koru darbiniekiem un dziesmu svētku dalībniekiem stājās blakus jaunāki, kas savas dziedātāju gaitas sākuši tikai trimdā. Tagad jau pirmos soļus dziesmu gaitās iemīnuši tie jaunie latvieši un latvietes, kas svešumā dzimuši un auguši. Vairāk nekā jebkad, tagad koru rindās apzinīgi jāstāv piedzīvojušiem dziedātājiem, lai šiem jaunajiem palīdzētu ieaugt latviešu dziesmu un koru tradicijā, lai ar neatlaidīgu degsmi liktu iedegties arī viņiem. Atraušanās tagad būtu grēks pret latviešu dziesmu, sabiedrību, jaunatni, bet visvairāk pašiem pret savu sirdi, atraujot tai lielu uzdevumu un gandarījumu.

Dziesmu svētki reizē bijuši arī mūsu latviskās kultūras parāde. Ar pilnu sirdi un bez kādām politiskām, sociālām vai paaudžu pretišķībām ikviens tai devis labāko: latviešu mūzikas jaundarbu koncertam, rakstnieku vakaram, teātra izrādei, jauniešu rītam, tautas deju demonstrējumiem, mākslas un daiļamatniecības darbu skatei. Nav bijis gandrīz neviena aktīva latvieša, kas kaut kādā veidā nebūtu bijis saistīts ar dziesmu svētkiem. Anglijai arī nav trūcis visam tam spējīgu darbinieku. Lai tomēr mūsu dziesma sniegtos pāri robežām un būtu vienotāja un rosinātāja gadu gaitā, aicināti arī viesi no citām Eiropas zemēm (T. Reiters, Tatjana Vestene, Eižens Leščevskis, Vija Vētra, Ludmila Sepe, Jānis Cīrulis, Paula Brīvkalne, Marija Vintere u. c.).

Šai dziesmu svētku izaugšanas gultnē un Anglijas latviešu kultūras dzīvē iesakņotā nozīmīgumā top arī 8. latviešu dziesmu svētki. Tie notiks laikā no 9.—11. jūnijam Lesterā, kas savā galsajā Demonforta aulā rīkoja arī 2. un 6. dziesmu svētkus. Gaidāmie astotie dziesmu svētki daudzējādā ziņā, liekas, būs īpati. Vispirms jau ar to, ka no Vācijas brauks piedalīties kopkoncertā koris no Vesthofenas pie Ķelnes ar savu diriģenti Ilsteri. Ar dažām dziesmām kopkoncerta laikā piedalīsies arī Anglijas igauņu koris. Koncerta programmā ir Jāzepa Vītola „Beverīnas dziedonis", kurai ērģeļu daļu spēlēs no Zviedrijas iebraukušais viesis, mūsu spējīgais jaunais ēr-

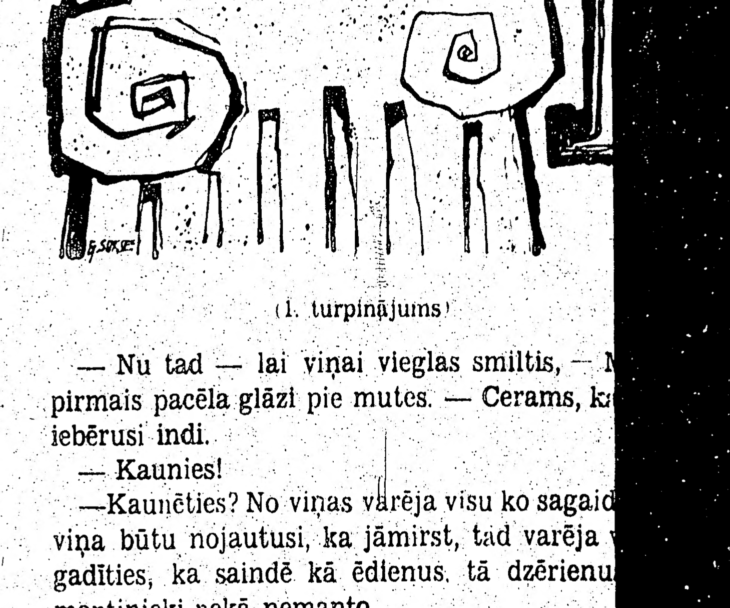

(1. turpinājums)

— Nu tad — lai viņai vieglas smiltis, —
pirmais pacēla glāzi pie mutes. — Cerams, k
iebērusi indi.

— Kaunies!

—Kaunēties? No viņas varēja visu ko sagaid
viņa būtu nojautusi, ka jāmirst, tad varēja
gadīties, ka saindē kā ēdienus, tā dzērienu
mantinieki nekā nemanto.

— To viņa varēja panākt arī ar testament
Kārlis aizrādīja.

— Bet inde būtu vairāk viņas stilā, — Mār
atlaidās. Doma par slepeno noziegumu tam
iepatikusies, un viņš no tās negribēja atlaistie
Iedomājies, vai nebūtu vareni: visi, kas ierad
izvadīt un cer uz lielu mantojumu, apsēžas š
dījumu nosvinēt un viens pēc otra atšauj
Sak', ja nav man, lai nav arī tev: ja neva
dzīvot, mirsti arī tu.

— Nemuldies. Lai viņa bija kāda, noziedz
viņa nebija.

— Mēs katrs nesam sevī tieksmi uz nozieg
tikai ne visiem ir drosme to izdarīt.

— Vai tikai tu jau pirmīt neesi ticis pie
lēm? — Kārlis Krape smīnēja. — Es, piemē
sevī nejūtu nekādu tieksmi izdarīt noziegum

— Bet likumu pārkāpis esi neskaitāmas r
Kā toreiz Vācijā, kad tirgojāmies ar cigaretē
sviestu, tā tagad, kad tu brauc ar 80 un 90 jū
60 jūdžu posmā.

ATVIJA
AMERIKĀ
ESTDIENA, 1967. G. 11. MARTS
REDAKCIJA TORONTO.
rs — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
Ont.; tālr. 531—4533;
ece — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
-3339;
— Rūdolfs Noriņš, 1749 Victoria Park
rborough, Ont.; tālr. 759—8076;
— Ints Poriņķis, 26 Underhill Dr., Don
47—6933;
Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
463—4226.
AKCIJA EIROPĀ:
e, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
anuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
s neuzglabā, bet uz vēlāšanos sūta at-
stmarka (Kanadā) vai starptautiskais
emēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
dījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
$16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

, acinot arī viens otrs viņam sniedzis
a sapul- glābšanas riņķi.
an drau- Paņemot rokā „Globālo būšanu", vispirms jau lielu mazvērtības izjūtu rada ārējais techniskais ietērps. Gribētos redzēt greznu un reprezentablu sējumu cietos ādas vai imitācijas vākos, kas patiesām dotu vērtīga albuma priekšstatu, kuru arī varētu likt goda vietā ikvienā latviešu mājā, tāpat bez sarkšanas izmantot dāvināšanai dažādos nozīmīgos dzīves gadījumos, bet tā vietā mēs par pieciem dolariem saņemam mašinu daļu katalogam līdzīgu, paplānu brošētu sējumu, neizskatīgos plānos vākos, kādu parasti firmas izplata par brīvu.

Šāds zīmējumu albums varētu maksāt kaut vai 15 dolaru gabalā, bet tam kā vienreizējam reprezentācijas izdevumam vajadzētu būt vispirms greznam! Nebūtu tik daudz svarīgs metiena lielums, bet techniskā kvalitāte, jo šāda veida izdevumu nepērk parastā lasītāju masa, tikai cilvēki ar īpašām interesēm. Nekaitētu, ja katrs sējums būtu pat numurēts, lai tad ar autora parakstu nonāktu pie tiem, kas to vēlētos šādā veidā saņemt un glabāt kā bibliografisku retumu.

Pie albuma satura nav daudz jāzkavējas. Pārskirstot „Globālas būšanas" lappuses, vislabākie ir pirmie zīmējumi, kuŗi raduši Keiša darbības sākumā, pirms vairāk nekā 30 gadiem Latvijā. Kopš šī laika mākslinieks dzīves lielāko daļu pavadījis svešumā. Gribas jautāt, ko viņš darījis visus šos gaŗos gadu desmitus, ka nav uzrādījis nekādu progresu? Tā vietā jau-

(Nobeigums 6. lpp.)

Margarita Ausaša

DZIESMU SAULGRIEŽI

ANGLIJAS LATVIEŠI GATAVOJAS SAVIEM 8. DZIESMU SVĒTKIEM

(Nobeigums)

Izceļošanas pārmaiņas radīja koŗu dzīvē sarukumu tikai skaitliski, ne degsmē, ne dziesmu nodarījumā, ne pašā koŗu dzīvē. To pierāda visi tie dziesmu svētki, kas sekoja pirmajiem. Bez svētkiem rikoja arī svētku atskaņas, lai izvēdinātu rotas un balsis tiklab zemes vienā, kā otrā pusē. Latvijas neatkarības laika koŗu darbiniekiem un dziesmu svētku dalībniekiem stājās blakus jaunāki, kas savas dziedātāju gaitas sākuši tikai trimdā. Tagad jau pirmos soļus dziesmu gaitās ieminuši tie jaunie latvieši un latvietes, kas svešumā dzimuši un auguši. Vairāk nekā jebkad, tagad koŗu rindās apziņigi jāstāv piedzīvojušiem dziedātājiem, lai šiem jaunajiem palīdzētu ieaugt latviešu dziesmu un koŗu tradicijā, lai ar neatlaidīgu degsmi liktu iedegties arī viņiem. Atraušanās tagad būtu grēks pret latviešu dziesmu, sabiedrību, jaunatni, bet visvairāk pašiem pret savu sirdi, atraujot tai lielu uzdevumu un gandarījumu.

Dziesmu svētki reizē bijuši arī mūsu latviskās kultūras parāde. Ar pilnu sirdi un bez kādām politiskām, sociālām vai paaudžu pretiķībām ikviens tai devis labāko: latviešu mūzikas jaundarbu koncertam, rakstnieku vakaram, teātŗa izrādei, jauniešu rītam, tautas deju demonstrējumiem, mākslas un daiļamatniecības darbu skatei. Nav bijis gandrīz neviena aktīva latvieša, kas kaut kādā veidā nebūtu bijis saistīts ar dziesmu svētkiem. Anglijai arī nav trūcis visam tam spējīgu darbinieku. Lai tomēr mūsu dziesma sniegtos pāri robežām un būtu vienotāja un rosinātāja gadu gaitā, aicināti arī viesi no citām Eiropas zemēm (T. Reiters, Tatjana Vestene, Eižens Leščevskis, Vija Vētra, Ludmila Sepe, Jānis Cīrulis, Paula Brīvkalne, Marija Vintere u. c.).

Šai dziesmu svētku izaugšanas gultnē un Anglijas latviešu kultūras dzīvē iesakņotā nozīmīgumā top arī 8. latviešu dziesmu svētki. Tie notiks laikā no 9.—11. jūnijam Lesterā, kas savā gaļsajā Demonforta aulā rīkoja arī 2. un 6. dziesmu svētkus. Gaidāmie astotie dziesmu svētki daudzējādā ziņā, liekas, būs īpati. Vispirms jau ar to, ka no Vācijas brauks piedalīties kopkoncertā koris no Vesthofenas pie Ķelnes ar savu diriģenti Ilsteri. Ar dažām dziesmām kopkoncerta laikā piedalīsies arī Anglijas igauņu koris. Koncerta programmā ir Jāzepa Vītola „Beverīnas dziedonis", kuŗai ērģeļu daļu spēlēs no Zviedrijas iebraukušais viesis, mūsu spējīgais jaunais ērģelnieks A. Vītoliņš.

Savu tiesu Zviedrijas viesis dos arī mūzikas jaundarbu vakaram, atskaņojot ērģelēm rakstītos skaņdarbus, kas daudziem dos retu iespēju tos dzirdēt. Ar sevišķu sirsnību Anglijas latvieši gaida no Stutgartes dziedoni Renāti Gūtmani, kas vakarā atskaņos mūsu skaņražu dziesmas. Viņa patiesībā arī ieskandinās pašus dziesmu svētkus 9. jūnijā, dziedot rakstnieku vakarā. Trešā māksliniece ir flautiste Maija Lielause no Londonas, kas ar savu mākslu ieguvusi vārdu ne tikai Anglijā, bet arī ārpus tās.

Dziesmu svētku dienas papildinās jauniešu rīts un teātŗa izrāde. Tāpat svētku laikā notiks mākslinieku un daiļamatnieku darbu skate, kur pēdējo gadu veikumu rādīs mūsu gleznotāji, skulptori, keramiķi un daiļamatnieki.

Ar vienu elpu kopā minēdams latviešu dziesmu un Latvijas brīvību pirmo dziesmu svētku laikā Anglijā, sūtnis Kārlis Zariņš ir atgādinājis dziesmu svētku divkāršo nozīmi: latviskuma īpatību un nacionālu pašapziņu. To pašu ar lielu pārliecību apliecināja 7. Anglijas dziesmu svētkos Bradfordā 1961. gadā Helmers Pavasars. Sirmais komponists ir priekšsēdis Dziesmu svētku organizāciju komitejā, kas rūpējas par regulāru dziesmu svētku organizēšanu Anglijā. Sai sakarā viņš raksta: „Visās zemēs, kur vien dzīvo latvieši, tie kopj tēvu tēvu sākto tradiciju — pulcēties dziesmu svētkos. Vai labākas liecības par mūsu tautas dzīvotspēju vēl vajadzīgas? Līdz Latvijas nodibināšanai dziesmu svētkiem bija tautas nacionālās demonstrācijas raksturs, brīvajā Latvijā tie bija mūsu nacionālā manifestācija. Tagad trimdā dziesmu svētkos atkal demonstrējam citu tautu priekšā savu tautību, savu īpatību, savu gribu pastāvēt. Stipra tā tauta, kas kopj savas tradicijas. Dziesmu svētki ir mūsu vienotības un garīgās augsmes simbols un dod mums cerību gaišākai nākotnei."

Ikviens latvietis ir Latvijas balss! Kur gan tā skanīgāk var celties, ja ne ar latviešu dziesmu latviešu dziesmu svētkos? Kas gan no tiem varētu atrauties ikdienas pagurumā, apnikumā, nevaļā vai ļaunumā — vienalga, vai komponists, diriģents un dziedātājs, vai dziesmas sumināt̄ājs svētku apmeklētāju saimē? Pie dūmainas skala uguns pirms simt gadiem pirmie svētku posēji mācijās savas dziesmas un vēl nakts tumsā āva kājas tālam ceļam, lai laikus nonāktu mēģinājuma vietā. Šis tumsas un trūkuma vairs nav, bet to vietā stājies svešuma gara trūkums un tumsa. Bet arī to var pārvarēt dziesmu milestība un latviska apziņa. Netrūka toreiz neticīgu galvas kratītāju un smīnētāju, — netrūkst arī tagad. Dziesmu svētki ir apliecinājums mūsu kultūras noturībai un mūsu nacionālas neatkarības apziņai. Dziesmu saulgrieži met tālu savu gaišumu pāri ticīgiem un neticīgiem, savējiem un svešiem. Latviešu dziesma palīdzējusi saglabāt mūsu dvēseli dzīvu gaŗos trimdas gados, tāpat kā tā izveda tautu dzīvu cauri smagiem svešnieku jūgu gadsimtiem.

Ar saviem 8. dziesmu svētkiem Anglijas latvieši iziet pretim jaunam dziesmu saulgriežu mirdzumam.

Dzied', māsiņa, tu pret mani,
Es pret tevi gavilēšu:
Kur mēs abi dziedāsim,
Tur zemīte līgosies.

Edvarts Tūters

KARAVĪRA PĀRNĀKŠANA

Pa ŗerakumiem naida liesmās smacis —
Ar dvēseli līdz malām pilnu biedu,
Viņš pēkšņi saskārās ar ceriņziedu,
Ko nolauzis vēl nebij kapuracis.

Sirds līksmē staroja un priekā acis,
Vaigs pieglaudās kad ceriņkrūmam zilgam,
Un dzīves kaismas pilns un jaunām ilgām
Viņš lūgsnā zemojās, pie krūma placis.

Un ceriņsmarža, jaukta pušņu čalām,
Tam jaunas alkas atkal sirdī lēja,
Kaut krastā izsviests bij viņš — svešā malā.

Sev ceļa meklēdams un ceļa vēja,
Drīz atkal sastapa viņš savu tautu,
Kas trimdā dzīta bij, bet nenokauta.

Laiks dzēsa tam no miņas kaŗa vētras,
Bet dvēselē palika uz mūžiem — rētas.

Baritons Pēteris Geistauts, soprāns Astra Kalniņa un komponists Imants Sakss pēc DV Hamiltonas nodaļas rīkotā koncerta, kas notika Kanadas DV delegātu sapulces laikā 4. martā Hamiltonā. Foto: J. Gailītis

Jānis Ezergailis

DAUGAVA - MĀMUĻA

DR. HARIJS MARNICS „MŪSU BALTĀ DAUGAVA", ERNAS GEISTAUTES VĀKS, GRĀMATU DRAUGA IZDEVUMS 1966. GADĀ

Liekas, tā ir visskaistākā grāmata, kuŗu izdevis Grāmatu Draugs savā 40 gadu pastāvēšanas laikā! Tā silda sirdi un gaisas dara acis, lai lasītājs, būdams arī svešumā, skatītu mūsu likteņupi Daugavu - māmuliņu. Paņemot grāmatu rokās, negribas vairs to nolikt, bet, pie krūtīm piespiestu cieši turēt, lai neviens neatņemtu. Bet reizē gribas arī katram teikt: ņemiet un lasiet — Daugava ir mūsu miesa un dvēsele. Sirsnīgi ir paša autora vārdi, rakstīti priekšvārdā: „Dievs man bija piešķīris laimi uzaugt Daugavas malā, Ikšķiles mācītāja muižā, kuŗu kopā ar Ikšķiles vēsturisko baznīcu nopostīja pirmais pasaules kaŗš. Tur es dabūju iepazīties ar Daugavu, ar daugaviešiem un viņu dzīvi. Esmu centies to visu uzglabāt rakstveidā, par cik tas palicis atmiņā. Tā ir daļa no dzimtenes kopainavas, kuŗu mēs visi glabājsm sevī."

Dr. Marnics savu stāstu iesāk ar Ikšķiles mācītājmuižā pavadīto bērnību un pavisam īsu Ikšķiles vēsturisko apskatu. Tur 1186. gadā apmeties no Zēgeborgas iebraukušais mūks Meinards, kas libiešiem sludinājis evaņģeliju, uzcēlis baznīcu un pili. Ar to šī grāmata cieši saistīta ar mūsu tautas vēsturi un tās likteņiem, ar kristīgās ticības pieņemšanu. Autoru no agrās bērnības saistījusi plašā Daugava, un tai viņš palicis uzticīgs visu dzīvi. Daugavas vīri bijuši viņa draugi un paligi. Ar tiem prāvesta Marnica jaunākais dēls turējies kopā kopš agrās bērnības. Autoram bija 6 gadi, kad pirmo reizi devās Daugavā ar laivu. Darbs un dzīve Latvijas patstāvības gados viņu šķīra no Ikšķiles un Daugavas ūdeņiem, bet viņa sirds un dvēsele ar nepārvaramu spēku vilka atpakaļ uz vecajām vietām un pie senajiem draugiem. 1927. gadā Zariņu Andreja laivīņā devās pa Daugavu augšup līdz Staburagam un atpakaļ. Tā nebija parastā pavizināšanās un jūsmošana par lielās upes plūdumu un apkārtnes skaisto dabu, bet studiju ceļojums, lai pētītu upes plūdumu, gultni un krastus. Parastais laivu dzinējspēks bijis vējš. Ja tas nav bijis piemērots braucienlem, vajadzējis ķerties pie airiem. Vēlākos braucienos jau lietots motors. Tomēr vējš arvien bijis sirsnīgi gaidīts un vienmēr arī izmantots.

H. Marnica pirmais ceļojums pa Daugavu laivā notika pirms pirmā pasaules kaŗa — no Polockas līdz Ikšķilei, kad kopā ar Brēķi un Femberģi braucis laivu pirkt. 1931. gadā viņš laivā aizbraucis līdz Jēkabpilij, bet divus gadus vēlāk devās ceļā ar veselu „ekspedīciju" 4 personu sastāvā. Daugavas pētīšanai laivā nobraucot līdz Daugavpilij. Nākošie braucieni notika katru gadu. 1939. gadā tālāki braucieni pa Daugavu augšup nevarēja notikt Ķeguma aizsprosta dēļ, bet tad jau starptautiskais politiskais stāvoklis bija kļuvis visai neparredzams. Grāmatas autors pie Daugavas atgriezās vēl laikā no 1941. — 1943. gadam, bet plašākos ceļojumos pa mūsu likteņupi nevarēja dotīes, nebija arī dzīvelas laivas motoram.

Autors domā, ka Daugavas gultnes veidošanā liela nozīme piekritusi ledum, kas pavasaŗa palos izrauj seklumus, pilda dziļumus un tā veido jaunus ceļus. Grāmatā daudz fotouzņēmumu, kas Daugavu rāda tādu, kāda to redzējām savām acīm. Ar jaunu Pļaviņu spēkstaciju tās seja stipri mainījusies: tādu kā agrāk, Daugavu nekad vairs neredzēsim, un tā pārvērtīsies pavisam, kad pēc gadiem būs gatava Doles spēkstacija. Tā grāmata nav tikai jauks apraksts par upes varenumu un skaistumu, bet ļoti nopietna studija par tās veidošanos un plūdumu. Atšķirot grāmatas 116. lappusi, lasītājs atrod autora zīmējumu, kas rāda upes tecējumu no Aiviekstes ietekas uz leju līdz Pērsei, sīki apzīmējot katru vietu abos krastos, apakšstraumes klintis, krāsas u. t. t.. Sādu zīmējumu grāmatā vairāki, tie dod labas zināšanas par mūsu likteņupi.

Marnica ģimene bija plaši pazīstama. Prāvests Marnics vadīja Ikšķiles draudzi gandrīz 30 gadu. Autora vecākais brālis bija Latvijas armijas artilerijas virsnieks un darbojās par mācības spēku kaŗaskolā. Cita vidū autors pakavējas arī pie Ikšķiles mācītājmuižas, kas atradās Daugavas labajā krastā, apm. 1,5 km no baznīcas, bieza mūŗa ēka ar lieliem un gaišiem logiem. Nebūs lieki atzīmēt, ka šai muižā 1912. gadā notika Vidzemes mācītāju konference — zālē, pa kuŗas logiem pavērās plašs skatiens uz Daugavu. Kādā telpā dabigā lielumā atradās vācu „dzelzs kanclera" Bismarka tēls. Konferencē vairumā piedalījās vācu tautības mācītāji, kuŗiem latviešu mazāķumus padevīgi pieslējies. Konferences dalībnieku vidū izcēlās divas personības, kas kā klintis pacēlās pāri visiem, it kā šķeļot Daugavas straumi: patsmājastēvs prāvests Marnics un Kalsnavas Vietalvas draudzes mācītājs Andrievs Niedra. Prāvests Marnics — baltvācu mācītāju paraugs, ar augstām morāles normām, veco tradiciju glabātājs un sargs: Andrievs Niedra — jaunlatvietis, latviešu mācītājs, kas ar plašu vērienu tolaik savās draudzēs, līdzīgi Daugavas straumei, rāva līdz savu zemnieku tautu. Tas prāvestam Marnicam nepatika. Nepatika arī Dzimtenes Vēstnesī publicētais stāsts „Pēteris Salna". Marnics pārmeta Niedram atšķelšanos no vecās mācītājmuižas dzīves un tradicijām, saruņās apzīmēja viņu par putnu, kuŗam saimnieks pagatavojis ligzdu, bet kuŗu tas piemēslo. Niedra bezbailīgi nostājās pretim un atbildēja: „Neesmu, Marnica kungs, jūsu viesis, bet konferences dalībnieks."

Gadi pagāja, nāca traģiski notikumi. Bija apdraudētas baltvācu intereses, bet arī latviešu nacionālie centieni. Revolūcijas viļņos un asins plūdos ieskaloja kristīgo baznīcu, zemnieku sētas, visu mūsu dzīvi. Niedra saprata stāvokli un atzina, ka pēdējais laiks sadoties rokās kopīgai cīņai pret sātanisko varu, kāda cilvēces vēsturē vēl nebūs pa zīstama. Niedra, nostājas pre Latvijas valdību, kļūst vācbaltu draugs, bet prāvestam Marnicam vairs roku nevarēja sniegt, jo tas bija jau nogrimis asiņu dzelmē.

Grāmatas nobeigumā 7 lappusēs sniegti dažādi Daugavas vīru izteicieni. Savu grāmatu Dr. A. Marnics pabeidz ar vārdiem: „Nav upes, kas tik deviģi sniegtu ceļotāja pateicīgajai sirdij no sava klāsta dabas baudīšanai, kā Daugava savā mūžīgi skarbajā krāšņumā. Ardievu, mīļā, mīļā baltā Daugava!"

(1. turpinājums)

— Nu tad — lai viņai vieglas smiltis, — Māris pirmais pacēla glāzi pie mutes. — Cerams, ka nav iebērusi indi.

— Kaunies!

—Kaunēties? No viņas varēja visu ko sagaidīt. Ja viņa būtu nojautusi, ka jāmirst, tad varēja viegli gadīties, ka saindē kā ēdienus, tā dzērienus, lai mantinieki nekā nemanto.

— To viņa varēja panākt arī ar testamentu, — Kārlis aizrādīja.

— Bet inde būtu vairāk viņas stilā, — Māris neatlaidās. Doma par slepeno noziegumu tam bija iepatikusies, un viņš no tās negribēja atlaisties. — Iedomājies, vai nebūtu vareni: visi, kas ieradušies izvadīt un cer uz lielu mantojumu, apsēžas šo gadījumu nosvinēt un viens pēc otra atšauj ļipas. Sak', ja nav man, lai nav arī tev: ja nevaru es dzīvot, mirsti arī tu.

— Nemuldies. Lai viņa bija kāda, noziedzniece viņa nebija.

— Mēs katrs nesam sevī tieksmi uz noziegumu, tikai ne visiem ir drosme to izdarīt.

— Vai tikai tu jau pirmīt neesi ticis pie pudelēm? — Kārlis Krape smīnēja. — Es, piemēram, sevī nejūtu nekādu tieksmi izdarīt noziegumu.

— Bet likumu pārkāpis esi neskaitāmas reizes. Kā toreiz Vācijā, kad tirgojāmies ar cigaretēm un sviestu, tā tagad, kad tu brauc ar 80 un 90 jūdzēm 60 jūdžu posmā.

Šis bija ievērojams sarīkojums, uz kuŗu skolas vecākās klases gatavojās jau kopš agra rudens. Latviešu literātūras skolotājs Skuja bija sarakstījis pasaku lugu „Princese", bet dziedāšanas skolotājs Gulbis komponējis tai mūziku. Skolas orķestris, ko vadīja krievu tautības skolotājs, kādreizējais kājnieku pulka kapelmeistars Nikolajevs, mēģināja ik pārdienas un sagādāja raizes kā Gulbim, tā skolas direktoram. Gulbis sūrojās, ka orķestranti nespēja iemācities uzrakstītās notis, direktors — kam dzīvoklis atradās blakus lielajai aulai, kuŗā notika orķestŗa mēģinājumi, — ka katru otru pēcpusdienu spiests zaudēt pelnīto un ierasto pēcpusdienas atdusu.

Novembŗa beigās visu nervi bija tik tālu sapostīti, ka skolotāju padomes sēdē izcēlās vētra.

Sākās pavisam mierīgi. Direktors jautāja zīmēšanas skolotājam Krūmam, cik tālu viņš jau ar dekorācijām.

— Kāda vajadzība pēc dekorācijām, ja izrāde vispār nenotiks? — Krūms nekad neatbildēja tieši, bet ar pretjautājumu.

— Ko tas nozīmē, kollēga? — direktors bija viegli aizkaitināms. — Mēs te neesam nākuši jokus dzīt!

— Kam vispār joki varētu ienākt prātā? — Krūms taisnojās. — Bet vai jūs, direktora kungs, vispār esat vaicājis kollēgām Skujam un Gulbim?

Direktors ar kreisās rokas rādītājpirkstu parāva acenes lejup uz deguna galu un pāri tām jautādams skatījās Gulbī.

— Jūs dzirdējāt, kollēga?

Gulbis visu laiku nervozi bija burzījis pirkstos piezīmju grāmatiņu. Direktora jautājumam atskanot, viņš ar sparu cirta grāmatiņu uz galda.

— Es atsakos, kollēgas! Konsekventi! Ja nav kooperācijas, ja nav ideālisma, — es atsakos! Kollēgam Krūmam taisnība — orķestris ir nesagatavots, koris ir nespējīgs, vairums solistu ir vāji. Konsekventi — mēs nevaram izgāzties, un es atsakos!

— Kolega, kolega! — Nikolajevs pēkšņi jutās aizkarts un, mēģinot no svārku atlokiem notīrīt papirosa pelnus, metās starpā. — Ko jūs i runājat? Orķestris nesagatavots? Kas orķestru nesagatavoja? I sen būtu sagatavots, ja kolega Gulbis ņegrozītu mūziku. Pirmo ņeģeļu basai vajadzēja spēlēt umpā, umpā. Bet otrā ņeģēļā kolega Gulbis liek basai spēlēt: umpapā, umpapā! I skolas bērniem gaļviņas sajūk un ņezin vairs kā spēlēt!

— Es?! Es grozot partitūru? Kollēga Nikolajev, es jūs konsekventi aicinu šos vārdus atsaukt! Konsekventi!

— I konsekventi neatsaukšu, — Nikolajevs aizdedza pie vecā jaunu papirosu, — kolega Skuja, vai man nav taisnība? Es, kolegas, no katra duraka varu pūtēju iztaisīt, bet mūzikai jābūt katru ģienu tai pašai. Bet šodien umpā, rītu umpapā — tas, kolegas, neiģot!

— Direktora kungs! — Gulbis bija uzlēcis kājās un, ar kreiso roku atsviedis gaŗo, tumši pelēko svārku kreiso ļipu, sataustīja bikšu muguras kabatiņā sarkano kabatas lakatu, izrāva to laukā, izpurināja un noslaucija sev pieri. — Direktora kungs — es atsakos! Un — es neredzu iespējas tālākai darbībai ar . . . ar . . . ar . . . šo . . .

—Kollēgas, vai nevajadzētu visam pieiet mierīgāk un bezkaislīgāk? —

Rimtais, sulīgais bass nāca no gaŗā galda viņa gala. Balss īpašnieks bija matēmatikas skolotājs Salna.

— Te vairs nevar būt runa ne par atsacīšanos, ne apvainošanos. Visa Jelgava spriež par gaidāmo izrādi, visi zina, kas spēlēs galvenās lomas, — mēs vairs atpakaļ nevaram. Mēs visi pazīstam kollēgas Nikolajeva spējas un nopelnus orķestŗa sastādīšanā un vadīšanā; mums nav šaubu, ka arī šoreiz orķestris atbildīs tā vadītāja spēju kvalitātei; kollēga Krūms, ja vajaga, spēj uzburt gleznu vienā naktī. Jautājums ir par solistiem. Kā tie veic savu uzdevumu, kollēga Gulbi?

(Turpinājums sekos)

komandants pasteidzas savu sprie-

u liecinieks arī slepkavībai laupīšaēc nomazgāšanās pirtī gaidu savu ņiem, kas apcērpj matus. Te, šausms, redzu, ka viens no frizieŗiem vilas noskūšanai atgāzis galvu pret ltni, ar ātru vēzienu pārgriež rīkli. dsmit sekunžu laikā sagatavojušies ā ķermeni kaut kādā ceļā izdabūetnes. Viss turpinās, it kā nekas ne- Vēlāk barakā dzirdu runājam, ka jušas kādas lietas, pie kuŗām citādi ams piekļūt.

ūs visus tirannizē. Ēdiena izdalīšam bez jebkādām ierunām izsniedz Viņi guļ uz platiem, labi pildītiem aiznemot katrs vienu metru telēļiem jāsamierinās ar 40 centimetsaviem stūŗiem, piemēram, apakšēs pieci no šiem neliešiem, bet virs trdesmit „mazo" cilvēku. Pārējie spekta pilnā attālumā no blatnoēigi, ka nav ar tiem jāsaduŗas. Man ānim" — par Holandi viņi nekad lējuši — blatnoji palaikam pamet aizes vai jautā, kad beidzot nākšot rāļi", lai iznīcinātu visu šo ienīsto

liet atvieglot uzelpo, kad apmēram edaļa smagi apsargātā transportā runas, ka viņus ved uz Novaju ā. Neviens no viņiem nespēs no tuviens arī neatgriezīsies. Nometnē pietiekami daudz viņu sugas pārtu mūs pārējos turpināt dzīvi vie-

rpinājums sekos)

Jādomā par jauno maiņu

(Pārnesums no 1. lpp.)

šams, lai novērstu vēlākas piemaksas), jāpavairo abonentu skaits, pretējā gadījumā iztrūkums jāsedz no saviem līdzekļiem. Pārējām nodaļām jāturpina abonentu skaita celšana, vadoties no domas, ka žurnālam jābūt katrā vanaga ģimenē.

Ārējās informācijas daļas vadītājs O. Ieviņš ziņoja par turpmākā darba iecerēm. Tās izdebatējot, sapulce vienojās, ka Kanadas valdības un parlamenta locekļiem (vēlāk, varbūt, arī skolām, baznīcām un sabiedriskiem darbiniekiem informācijai) piesūtāma ASV kongresa pieņemtā rezolūcija Baltijas valstu brīvības atjaunošanas jautājumā, prasot visiem izteikt savu viedokli. Tāpat vienojās, ka atbalstāma BATUN darbība, sniedzot vajadzīgos materiālus, palīdzot parakstu vākšanā u.c. Sapulce nolēma, ka izgatavojams īpašs iesniegums Kanadas ministru prezidentam Lesteram Pīrsonam par Latvijas okupācijas jautājuma apskatīšanu Apvienotajās nācijās, norādot arī uz faktu, ka bijušās Tautu savienības locekles pēc otra pasaules kaŗa automatiski uzņemtas AN, bet Baltijas valstis un to liktenis atstāts neievērots. Pārrunājuši jautājumus par Latvijas zelta atsavināšanu Anglijā un par Kanadas žīdu organizāciju celtajiem apvainojumiem pret vārdā neminētiem latviešiem par izdarītām noziedzībām pret cilvēcību otra pasaules kaŗa laikā, sapulces dalībnieki vienojās, ka abos šais jautājumos iesniedzams īpašs pieprasījums Latviešu nacionālajai apvienībai Kanadā, prasot attiecīgu tālāku rīcību, jo Latvijas zelta atsavināšana nav tikai Anglijas, bet visu latviešu lieta. Arī žīdu organizāciju apvainojumi, neminot apvainoto vārdus, ir diskriminācija pret visiem Kanadas latviešiem kā etnisku grupu. Ja nemin vārdus, tad var runāt vienīgi par Kanadas iedzīvotājiem, ne norādīt uz nezināmiem latviešiem, tā diskriminējot visus.

I. Zamlovskis ieteica nodaļām nopietni domāt par biedru skaita pavairošanu, gādājot par to, [illegible] darboties organizācijā. Valdes biedrzinis A. Akmens uzaicināja darīt iespējamo, lai katrs organizācijas biedrs dabūtu vismaz vienu jaunu biedru. Sapulce šos ieteikumus pieņēma.

Ierosinājis DV izdoto laikrakstu un mēnešrakstu dāvināt slimajiem tautiešiem atsevišķo nodaļu rajonos, I. Zamlovskis aicināja nopietnu vērību veltīt jaunatnei, lai ne vien atbalstītu tās darbu, bet iegūtu organizācijai arī jauno maiņu. Tādēļ DV Toronto nodaļa radījusi īpašu jaunatnes daļu, bet jauniešu darba atbalstīšanai piešķīrusi 120 dol. Kanadas latviešu skautiem izmantošanai šīs vasaras jubilejas nometnes Tēvzeme vajadzībām. Nododot čeku par šo summu zemes valdes priekšsēdim tālākai rīcībai, I. Zamlovskis aicināja pārējās nodaļas piemēram sekot. Londonas nodaļas priekšsēdis T. Zandersons paziņoja, ka londonieši tai pašai vajadzībai jau piešķīruši 275 dol. Turpinot pārrunāt jaunatnes jautājumu, E. Krūka norādīja, ka organizācijas centrālā valde nolēmusi, ka turpmāk visām zemēm un nodaļām 20% no budžeta summas jāparedz jaunatnes vajadzībām, aicinot nodaļas rūpēties par šī lēmuma īstenošanu. E. Krūka arī norādīja, ka Kanadas DV līdz šim tikai atbalstījusi jaunatnes organizāciju darbu materiāli, bet nav domājuši par sava biedru sastāva caurmēra vecuma pazemināšanu, iesaistot organizācijas darbā jauniešus. Citādi ir Zviedrijā, kur organizācijas biedru caurmēra vecums ir ap 30 gadu, kur gandrīz katrs jaunais akadēmiķis stājies DV rindās; arī ASV vanagu saimē jau ir jaunā maiņa. Tādēļ stāvoklim jāmainās arī Kanadā. To varētu panākt, iesaistot par biedriem-veicinātājiem LNJAK, skautu, gaidu un dažādo jaunatnes pulciņu dalībniekus, sākot ar 16 gadu vecumu, dodot tiem bezsaistību līdzdarbošanās iespējas, lai pamazām iepazītos ar DV organizācijas garu un darbu, vēlāk aicinot iestāties par aktīviem biedriem tad, kad viņi sasnieguši vajadzīgo vecumu.

Ziņojumu par delegātu sapulces pārējiem lēmumiem un ierosinājumiem turpināsim mūsu laikraksta nākošajā numurā. Vtr.

Kanadas vanadžu salidojums

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kanadas kopu darbības pārskati liecināja, ka vanadžu čaklās rokas veic lielu darbu ik DV nodaļā sarīkojumu izkārtošanā, tāpat vanadzes palīdzīgas nodaļu līdzekļu sagādē, rīkojot loterijas, bazārus un vācot ziedojumus, kā arī aprūpējot grūtdieņus un apdāvinot bērnus un slimos. Visas vanadžu kopas atbalsta jaunatnes darbu gan ar ziedojumiem, gan pašām darbojoties par skolotājām, gaidu vadītājām, tautas deju grupu vadītājām u. t. t. Pieskaņoties vanadžu kopu individuālitātei, jāpiemin mazā un jaunā Sūsenmarijas kopa ar tikai 3 vanadzēm, kuŗa ļoti sekmīgi izkārtojusi nodaļas 5 sarīkojumus un devusi lielu atbalstu Kanadas DV Ziemsvētku tirdziņā un Kanadas vanadžu mantu loterijas laimestu sagādē. Vakarēšanas regulāri notiek Toronto, Londonā un Sadberijā, vienīgais Kanadas vanadžu ansamblis rosīgi darbojas Sv. Katrīnās, lielākās vanadžu kopas Toronto un Hamiltonā piedalījušās demonstrācijās par Latvijas brīvības atgūšanu, DV mēnešraksta un „Latvija Amerikā" abonentu vākšanas akcijā labākos panākumus guvušas Hamiltonas un Otavas vanadzes, aizņemtākās darbos un pienākumos bijušas Kanadas DV valdes centra — Toronto vanadzes, palīdzot vairāk nekā 20 sarīkojumu un sanāksmju izkārtošanā. Sv. Katrīnu vanadzes iesaistījušās dažu kanadiešu organizāciju rīcības komitejās un piedalās Niagaras vīna un tautību festivālos latviešu vārda un kultūras popularizēšanai. Niagarā mazā skaita dēļ vanadzes nav organizētas, bet bij. vadītāja A. Celma attieksmē uz to izteicās: ikviens var strādāt DV darbu, organizētība nav svarīga, ja tikai sirdī ir dzirksts no kopīgā ugunskura. Ja nekā cita tikai dažas vanadzes nespēj izdarīt, tad var vismaz ierasties DV sarīkojumos citur: kaut tas ir tikai mazs darba piliens, tomēr arī svarīgs DV lielo darbu jūrā.

Pārrunas skāra vanadžu turpmāko darbu. Salidojuma dalībnieces vienojās iedzīvināt Toronto vanadžu ierosinājumu rīkot t. s. rosmes dienas, lai informētu kanadiešus par latviešiem un to kultūru. Pirmais šāda veida sarīkojums paredzēts oktobrī Toronto, bet plašākus sarīkojumus organizēt lielākajos latviešu centros 1968. gadā Latvijas valsts 50. gadadienas zīmē. ASV vanadžu pr-ce V. Freija informēja par dāvanu saiņu sūtīšanas iespējām latviešu kaŗavīriem Vietnamā, norādot, ka visvairāk gaidītie sūtījumi esot vēstuļpapīri, laikraksti un grāmatas, arī grāmatas angļu valodā par Latviju kaŗa biedru informēšanai. Laikrakstus un grāmatas uz Vietnamu jau nosūtījušas Hamiltonas vanadzes. Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne lūdza rosīgi turpināt iesākto LA un DVM abonentu vākšanas akciju, kā arī ierosināja vanadzēm atbalstīt „Zelta dukāta Latvijai" iegādi savās DV nodaļās vai kopās.

Kanadas vanadžu valdē šogad bija pārvēlama sekretāre. Šai amatā no 3 kandidātēm ievēlēja Tamaru Gailīti. Nolēma, ka ar nākošo gadu vanadžu valdi ievēlēs uz 3 gadiem, tāpat vienojās par statūtu VI panta 8. punkta grozījumu, ka DV CV vanadžu nozares vadītāju izrauga visu zemju vanadzes aizklātās vēlēšanās ar balsu vairākumu. Vanadzes vienbalsīgi nolēmj deleģēt savu pr-ci M. Jonāni uz DV dienām Vinipegā šai vasarā. V. Freija aicināja Kanadas vanadzes piedalīties ASV vanadžu salidojumā Ročestrā laikā no 29 — 30. aprīlim.

Darba sēdes nobeigumā M. Jonāne pateicās V. Freijai, N. Krēsliņai, namamātei N. Pulciņai, sēdes vadībai un visām vanadzēm par salidojuma sekmēšanu, pasniedzot piemiņas veltes V. Freijai un N. Pulciņai. Tādas Kanadas vanadžu vārdā saņēma arī M. Jonāne, I. Epnere un T. Krūka, bet Otavas vanadžu kopās pr-ce R. Bērziņa bija atvedusi īpašu pateicības velti M. Jonānei par atbalstu nodaļas dibināšanas svētku izkārtošanā. V. Freija atvadoties teica: „Kaut es spētu tikai daļu dot savām vanadzēm no visa tā, ko esmu sevī sakrājusi šajās interesantajās pārrunu stundās. Kaut mēs visas vēl ilgi roku rokā varētu strādāt DV organizācijā. Atcerieties DV CV vanadžu nozares vadītājas M. Ķeņģes vārdus: Vienmēr padomājiet par mazās nozīmes lielo nozīmi, kuŗu nēsājat pie sava kopības tērpa!"

T. G.

Varoņu piemiņas brīži Toronto

Katru gadu marta sākumā visos lielākajos latviešu centros brīvajā pasaulē svinīgi atzīmē pulkveža Oskara Kalpaka un viņa bataljona kaŗavīru — kalpakiešu piemiņu. Toronto izveidotā tradicija kalpakiešu godināšanai ir ļoti līdzīga tai, kuŗu pazinām Rīgā,— iespaidīga un ar dziļi nacionālu jēgu. Tā sevišķi nozīmīga jaunās paaudzes iepazīstināšanai ar mūsu brīvības laika garu un tā izpausmi, brīvbas cīnītājus pieminot.

Kalpakiešu piemiņas svinības Toronto ievadīja brīvības cīnītāju atdusas vietu apmeklējums 5. marta pēcpusdienā, kad Jorkas kapu latviešu nodalījumā ieradās kalpakiešu, LNAK un studentu korporāciju pārstāvji. Godinot šajos kapos un visā brīvajā pasaulē guldītos Latvijas brīvības cīnītājus, LNAK valdes pr-dis J. Niedra Kanadas latviešu vārdā nolika ziedus uz kalpakieša A. Dreimaņa kapa. Toronto korporāciju kopas seniors E. Sproģis savukārt nolika ziedus uz kalpakieša A. Dreimaņa un E. Rempes kapu vietām. Vēlās ziemas diena ar pavasaŗa jausmām gaisā atmiņā atsauca traģiskos notikumus pie Airītēm pirms 48 gadiem.

Vēlākā pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā notika svinīgs kalpakiešu piemiņas dievkalpojums, kuŗā sprediķi teica archibīskaps A. Lūsis, bet liturģiju un lūgšanu māc. A. Briedis, brīvmākslieniekam V. Kviesim spēlējot ērģeles. Vairāk nekā 300 baznīcēnu vidū kuplā skaitā bija pārstāvēta mūsu jaunā akadēmiskā paaudze. Ērģelēm klusi dūcot, E. Tannis baznīcā ienesa Latvijas karogu, kuŗam sekoja Korporāciju kopas prezidijs ar senioru E. Sproģi un atsevišķo korporāciju pārstāvji, kas kā goda sardze ar 10 savu krāsu karogiem pavadīja Latvijas sarkanbaltsarkanās krāsas. Šai brīdī nevilus bija jāatceras līdzīgs dievkalpojums kādreiz sirmajā Māras baznīcā Rīgā — daudz plašākos apmēros, bet tāds pats garā un nozīmē. Traģiskie notikumi un tiem sekojošais trimdas laiks spējis pārveidot tikai čaumalu, bet kodols, kā skaidri bija redzams, palicis neskarts.

Iespaidīgi un aizkustinoši bija archibīskapa A. Lūša vārdi, paceļot brīvības cīņu laiku un pašus cīnītājus spožā mirdzumā. Kāds kontrasts starp toreizējām gaiša ideālisma apdvestajām un pašreizējām juceklīgajām vērtību pārvērtēšanas dienām! Pastāvēt varēs tikai tā tauta, kuŗai ir respekts pret pagātni un gaiši apvāršņi, kurp vērst nākotnes skatienus.

Zemu liecās karogi un dievlūdzēju galvas, pieminot viņsaulē aizgājušos cīnītājus. Kā patiesa tautas lūgšana izskanēja „Dievs, svētī Latviju!" skaistā dievkalpojuma nobeigumā. Tad karogi, studējošās jaunatnes drošu roku nesti, atkal atstāja dievnamu, lai Kalpaka un kalpakiešu garu saglabātu dzīvu līdz nākošajai reizei. Dievlūdzēju rindām gaŗām aizslīdēja tie paši akadēmisko organizāciju karogi, kuŗi pirms 49 gadiem sūtīja savus sekotājus brīvības kaŗā; tās pašas krāsas, kuŗas kādreiz klājās pār kritušo varoņu kapiem. Šos karogus nesa vai goda sardzē pavadīja brīvības cīnītāju otra paaudze, bet baznīcēnu vidū bija redzams pat dažs labs trešās paaudzes pārstāvis.

Tas bija skaists latviešu paaudžu uzticības apliecinājums tautas brīvības alkām. Ir laimīga tā tauta, kas godā savus varoņus un viņu piemiņu paceļ līdz ideāla pakāpei!

J. N.

Kanadas vanadžu mantu loterijas laimesti

Kanadas vanadžu rīkotajā loterijā pārdotas 3870 lozes par 50 centiem gabalā, ienākot 1935 dolariem. Loterijas kārtošanas techniskie izdevumi bijuši 50 dol., bet 200 dol. laimests naudā, tā loterija vanadzēm devusi 1685 dol. atlikumu.

Vanadžu salidojuma laikā Hamiltonā 4. martā izlozējot 42 laimestus, tie piekrita šādiem ložu numuriem: serija A — 0008, 0293, 0309, 0366, 0422, 0476, 0723, 0906 un 0968; serija B — 00216, 00314, 00397, 00501, 00669, 00709, 00834 un 00870; serija C — 0056, 0162, 0480, 0670, 0683, un 0960; serija D — 0091, 0101, 0106, 0271, 0330, 0443, 0482, 0489, 0571, 0578, 0829, 0830, 0832 un 0996; serija E — 0045, 0070, 0139, 0318 un 0488.

Uz daudziem ložu pasakņiem īpašnieka vārds un adrese uzrakstīta tik neskaidri, ka laimestu nosūtīt pa pastu nav iespējams, tādēļ laimīgo ložu īpašnieki, kas savu laimestu vēl nav saņēmuši, lūgti to pieprasīt, iesūtot pasakni, līdz 1. aprīlim Kanadas vanadžu priekšniecei Monikai Jonānei — 271 Rusholme Rd., Toronto 4, Ontario, Canada, tālr. 536—5235.

TORONTO ZIŅAS

⊙ Latviešu baptistu draudze savas iekšējās dzīves dažādu jautājumu iztirzāšanai uzsākusi regulārus diskusiju vakarus. Tāds notika 1. martā Valmera ielas baznīcas telpās, ierodoties ap 35 draudzes locekļiem. Māc. R. Ekšteina vadībā pārrunāja, ko draudzes locekļi varētu darīt, lai garīgā dzīve kļūtu visiem pievilcīgāka. Diskusiju vakari paredzēti katra mēneša pirmajā trešdienā plkst. 8 vakarā. Nākošais diskusiju vakars notiks 5. aprīlī.

⊙ Austrumu draudzē māc. A. Briedis kristīja Pēteri Jāni Tobisu, Juŗa un Renātes dēlu.

⊙ Gadskārtējā bridža sacensībā starp latviešu un igauņu spēlētājiem 5. martā, līdzīgi iepriekšējiem gadiem, arī šoreiz uzvarēja igauņu vienība ar 251 pret 153 punktiem. Uzvarētāji saņēma ceļojošo balvu, bet katras tautības labākais pāris īpašu balvu personīgā īpašumā. No latviešu vienības šo balvu izpelnījās V. Teteris un A. Līdacis, bet nākošie sekmīgākie pāŗi bija J. Skrastiņš ar E. Pērkonu un J. Rolavs ar N. Pētersonu. Katrā vienībā spēlēja 6 pāŗi.

⊙ Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Astrīdi Mārīti Balgalvi, Raimonda un Zigrīdas meitu.

⊙ DV teātŗa Kanadā iestudētās A. Brigaderes lugas „Raudupiete" pēdējā izrāde Toronto notika 5. martā, un to noskatījās ap 100 apmeklētāju. Nākošā teātŗa viesizrāde paredzēta Sv. Katrīnās 12. martā.

⊙ Piecdesmitgadnieks 5. martā kļuva DV Toronto nodaļas darbinieks un koŗu dalībnieks Arvīds Āpše, kuŗu tieši pusnaktī, sākoties dzimšanas dienai, Hamiltonā sveica DV delegātu sapulces un vanadžu salidojuma dalībnieki. Dzimtenē jubilārs bija Bebru pagasta lauksaimnieks, otra pasaules kaŗa laikā pārstaigājis dažādus kaujas laukus, pēc tam vadīja bēgļu gaitas Vācijā, kur sāka darboties Hamburgas DV nodaļā, 1951. gadā izceļoja uz Angliju un stājās DVF Ročdāles nodaļas rindās, bet 1958. gadā ieradās Toronto, pievienojās vietējai DV saimei un sāka dziedāt Dainas un Sv. Andreja draudzes korī. Ar dzīvesbiedri Gaidu gavilnieks izaudzinājis 3 dēlus un 2 meitas, kas rosīgi darbojas jaunatnes organizācijās un citos sabiedriskos pasākumos. A. Āpši dzīves jubilejā sveica radu un draugu pulks, DV Toronto nodaļas un vanadžu kopas pārstāvji un koŗu dalībnieki.

⊙ Latviešu mednieku un makšķernieku kluba žibulēšanas sacensības notiks Simko ezerā 19. martā no plkst. 6 rītā līdz 12 dienā. Dalībniekiem pulcēšanās pie Douglas Point līča. Tuvāka informācija saņemama no makšķerēšanas sekcijas vadītāja J. Veckara (tālr. 259-9076) vai no sporta daļas vadītāja K. Deklava (tālr. 461-9911). Piedalīties it sevišķi aicināti jaunieši un skauti, kuŗiem paredzētas trīs īpašas balvas. Jauniešiem piedalīšanās bez maksas, bet pieaugušajiem reģistrēšanās nauda 1,50 dol.

⊙ DV Toronto nodaļas vanadžu kopas rīkotā vakarēšana 7. martā notika Lieldienu noskaņā pie pūpoliem un olām rotātiem galdiem. Etnografe Biruta Senkēviča stāstīja par seno latviešu ticējumiem Pūpolu svētdienā un Lieldienu paražām. Vakarēšanā pieminēja arī plkv. O. Kalpaka nāvesdienu, par ko runāja A. Bencone, nodeklamējot arī Leonīda Breikša dzejoli „Nezināmie kapi". Referātā un pārrunās izskanēja doma, ka Kalpaks ir mūsu varonīgo kaŗavīru simbols, tādēļ par nevēlamu parādību uzskatāma paraža viņa piemiņai rīkot balles vai saviesīgus vakarus. Par Lieldienu reliģisko nozīmi un Kristus ciešanām runāja M. Brukšteina, pakavējoties atmiņās par lūgšanu ietekmi vairāku cilvēku dzīvē. Vakarēšanas nobeigumā tās vadītāja M. Ādama pateicās visām dalībniecēm par atsaucīgo piedalīšanos un referentēm par interesantajiem priekšlasījumiem, visām novēlot priecīgas Lieldienas. Nākošā vakarēšana paredzēta 12. aprīlī plkst. 7 vakarā Latviešu namā. Tā būs veltīta Jurģu dienai, par ko stāstīs Biruta Senkēviča, bet Tonija Krūka lasīs sacerējumu „Ūsiņš jāja pieguļā".

⊙ Latviešu nama nedēļas ietvaros līdzekļu vākšana turpināsies līdz 12. martam. Paredzams, ka tā dos labus panākumus. Vairāki talcinieki savos rajonos pārdevuši 10 un pat vairāk akciju, bet dažos gadījumos nācies iepazīties arī ar tautiešu neatsaucību un pat neiecietību. Šī līdzekļu vākšana nepieciešama nama uzlabojumiem un iecerētajai piebūvei. Tā vienīgi no tautiešu devīgās atsaucības atkarīga Latviešu nama paplašināšanas iespēja.

⊙ Latviešu kaŗa invalidu apvienības dāmu komitejas rīkotais vakars „Sieviešu gūstā" notiek 11. martā plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā.

⊙ Svētdien, 12. martā, plkst. 11 dienā Latviešu namā notikš latvisko tradiciju kopēju Burtnieku rīkotais Lieldienu daudzinājums, bet plkst. 3 dienā Gaujas gaidu vienība Latviešu namā rīko gadskārtējo sarīkojumu bērniem „Lieldiena brauc".

⊙ Sv. Andreja draudzes uzturētā Sidrabenes bērnu vasaras nometne šogad sāks darboties 2. jūlijā. Nometnes atbildīgais vadītājs būs līdzšinējais — māc. A. Čops, bet administratore Judīte Vāgnere. Viņa uzsākusi jau bērnu pieteikumu pieņemšanu (63 Hesketh Court, Toronto 16, Ont., tālr. 759-1940). Bērnus pieteicot, vecākiem jāuzdod kā bērna, tā arī savs vārds, uzvārds, adrese un tālruņa numurs, minot arī laiku, cik ilgi pieteiktais dalībnieks *paredz nometnē uzturēties.* Pieteikumā jāmin arī Ontario Hospital apdrošināšanas numurs un reģistrēšanas maksai pievienojami 3 dol.

EDMONTONA

⊙ Vietējās DV nodaļas gada sasapulcē ievēlēts jauns valdes priekšsēdis — A. Stepermanis, kas vadīs nodaļas darbu ar sekretāri Z. Stepermani un biedrzini M. Svepsti. Revīzijas komisijā darbosies līdzšinējie J. Plūmīte un E. Zvejnieks.

⊙ Latviešu ev.-lut. draudzes pirmais dievkalpojums šai gadā notika 19. februārī, kuŗu vadīja viesis — māc. K. Avotiņš. Pēc dievkalpojuma notika draudzes gada sapulce, kuŗā valdes un kasieres Dz. Štāles ziņojumu nolasīja draudzes priekšsēdis V. Brūzis, bet revīzijas komisijas atzinumus sniedza tās priekšsēdis A. Tīģeris. Pārvēlamo Z. Stepermani par jaunu ievēlēja uz 3 gadiem sekretāres amatā.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave, Tel: 463-2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.

Izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par ummām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

DV Manitobas nodaļai 15 gadu

DV Manitobas nodaļas 15 gadu darbības atceres svinības 18. februārī Vinipegā atklāja ar Latvijas un Kanadas karogu ienešanu, pēc tam nodaļas pr-ks K. Licēns aicināja ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizgājušos nodaļas biedrus Reinfeldu, Ingbārdi, Dreimani, Minkēvicu un Strautu. Pēc kopīgi nodziedātas DV dziesmas, K. Licēns iepazīstināja viesus ar nodaļas vēsturi un uzsvēra, ka aizvadīti tikai 15 darbības gadi, bet tomēr jau paveikts liels darbs. Par to liecina fakts, ka 15 darbinieki apbalvoti ar atzinības rakstiem un J. Staudžs ar organizācijas zelta nozīmi. Kopš 1952. gada 16. marta, kad ievēlēta pirmā oficiālā valde, darbība katru gadu gājusi augšup un panākumi vairojušies, kamēr nodaļa nu izvirzījusies „pirmrindniekos", pērnā gadā saņemot ceļojošo balvu kā 1965. gada Kanadas sekmīgākā DV nodaļa.

Jubilārus no Vinipegas Rifle armijas vienības apsveica Kešs, no vietējās akadēmiskās kopas A. Vītiņš, bet no Vinipegas latviešu biedrības T. Blosmanis. Ļoti daudz bija rakstveida sumājumu. Sveicienus bija sūtījis Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Spekke, Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, DV centrālās valdes pr-dis V. Janums, Kanadas DV pr-ks E. Krūka, Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, ASV DV pr-ks V. Hazners, Latviešu virsnieku apvienības Kanadā pr-dis J. Šmits, DV apgāda vadītājs A. Ancāns, „Latvija Amerikā" atb. redaktors A. Vinčels, DV Montrealas, Kičeneras-Voterlū, Sv. Katrīnu, Londonas, Sadberijas, Druvas, Hamiltonas, Toronto, Halifaksas un Britu Kolumbijas nodaļu priekšsēži, atsevišķi Kanadas un DV zemes valdes locekļi u. d. c.

Svētku runu teica Dr. J. Zariņš, pakavējoties pie DV organizācijas dibināšanas, izveidošanās un tālākas attīstības, kamēr kļuvusi par spēcīgāko latviešu organizāciju svešumā. Pakavējoties pie nākotnes, runātājs uzsvēra, ka darbībai bez naudas un idejām nepieciešami arī gados jauni darbinieki, svaigas asinis, un šai ziņā DV Manitobas nodaļas stāvoklis nav slikts, jo 16% no biedriem ir jaunieši.

Kad bija iedzerta šampanieša glāze un uzsaukts „Lai dzīvo!" nodaļas nākotnei, „dzimšanas dienas" torti sadalīja vienīgie klātesošie nodaļas dibinātāji Emma Minkēvica un Jūlijs Staudžs. Visi priecājās, ka jubilejas vakarā pēc ilgas slimošanas atkal varēja piedalīties nodaļas priekšsēža dzīvesbiedre Erna Licēna.

I. P.

Hamiltonā 4. martā savā 13. salidojumā un darba sēdē pulcējās Kanadas vanadzes: pie sapulces prezidija galda no kreisās — jaunā Kanadas vanadžu valdes sekretāre T. Gailīte, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, ASV vanadžu priekšniece V. Freija, Ročestras vanadžu kopas priekšniece N. Krēsliņa, Ročestras vanadze Izāka un V. Meldere. Foto: J. Gailītis

DV Manitobas nodaļas jaunā vadība: priekšā no kreisās — nodaļas priekšnieks K. Licēns, vanadžu kopas vadītājas palīdze L. Balgale, vanadžu kopas priekšniece A. Jandava, biedrzinis V. Balgals; aizmugurē — kasieris V. Jandavs, sekretārs E. Vulfs un priekšnieka palīgs V. Stenders.

Liels veiku[...]

Uz 5 darbības gadiem gada sapulces laikā 18. februārī (skat. arī LA 4. marta numurā „Mūsu kopdarbība") varēja atskatīties Montrealas latviešu kreditsabiedrība, kas dibināta 1962. gada 14. janvārī, kad organizēšanas komisijas sasauktā dibināšanas sapulce pieņēma statūtus un ievēlēja pirmo valdi. Jau 29. janvārī jaunā kreditsabiedrība uzsāka darbību Latviešu biedrības grāmatnīcas telpās, ātri iegūstot tautiešu uzticību. Tā sāka strauji augt kā noguldījumu, tā aizdevumu summās. Daudz pūļu kreditsabiedrības darbā ielicis pirmais valdes pr-dis J. Zālīte, kas darba vietas maiņas dēļ vēlāk pārcēlās uz Ņujorku. Visus aizvadītos gadus sabiedrības valdē bez pārtraukuma darbojušies I. Drupāls, J. Kokarītis, J. Ļavs, K. Ozols, A. Spūrmanis un A. Apse. Latviešu kreditsabiedrība ir biedrs Kvebekas kreditsabiedrību apvienībā un reizē ar to arī locekle Pasaules kreditsabiedrību apvienībā (CUNA). Tautieši pratuši novērtēt priekšrocības, kuŗas dod kreditsabiedrība: augstākās dividendes par noguldījumiem nekā privātajās bankās un zemāki aizdevuma procenti nekā finanču sabiedrībās, tāpat bezmaksas dzīvības apdrošinājums līdz 2000 dol. noguldītājiem un bezmaksas apdrošinājums aizņēmējiem miršanas gadījumā.

Gada sapulcē bija ieradies arī Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons un Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdes pr-dis A. Svenne no Toronto. Sapulci atklāja un vadīja I. Drupāls, kas ziņoja par valdes darbību un ar tabulām parādīja sabiedrības augšupeju, iepriekšējās sapulces protokolu nolasīja J. Kokarītis, financiālo pārskatu sniedza R. Brāzma, bet par aizdevumiem ziņoja J. Ļavs. Revīzijas komisijas pr-dis K. Ozols valdes darbību atzina par ļoti sekmīgu: noguldījumi pieauguši uz 98.215,43 dol., personīgie aizdevumi uz $33.260, hipotēkārie aizdevumi uz $54.420 bet bilance bijusi $105.664,28. Dividendi par noguldījumiem bijis iespējams paaugstināt no 4 uz 4½%. Ļoti lietpratīgs bijis aizdevumu komisijas darbs J. Ļava vadībā, jo 5 gadu laikā zaudējumos nav nācies norakstīt ne centa. Sevišķi kārtīgi vesti norēķini un grāmatas, par ko atzinība pienākas valdes loceklim R. Brāzmam un pārvaldniekam E. Lāsumam.

Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdes pr-dis A. Svenne, apsveicot jubilārus, atzina viņu [...]

MONTREALA

⊙ Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes ilggadējais priekšnieks Bruno Innus darba un ģimenes apstākļu dēļ atteicies no pienākumiem. Par viņa amata pārņēmēju izraudzīts draudzes ilggadējais kasieris Alberts Bērziņš (12250 Jasmin St., Montreal 9, Que.), bet kasieŗa pienākumus savukārt pārņēmis Fridberts Porietis.

O. K.

KORPORĀCIJAS LATVIA S[...]

Brīvajā pasaulē esošie studentu korporācijas Latvia piederīgie 17. un 18. februārī pulcējās Toronto savas korporācijas 50 gadu jubilejas svinībās. Daudzi bija mērojuši tālu ceļu, lai piedalītos latvusu lielajā dienā kopā ar draugiem, no kuŗiem dažs labs nebija redzēts 20 un pat vairāk gadu. Daudzi bija šķīrušies dzimtenē kā jaunekļi, bet tagad satikās jau nosirmojuši. Tālākie ciemiņi bija ieradušies no Čīles, Grēnlandes un Austrālijas. ASV dzīvojošie latvusi bija sabraukuši no dažādām vietām starp Atlantijas un Kluso okeanu.

Svinības ievadīja 17. februārī ar dāmu vakaru Park Plaza viesnīcā, piedaloties 222 dalībniekiem. Nākošajā rītā Sv. Jāņa baznīcā notika svinīgs dievkalpojums, kuŗu vadīja 6 mācītāji — Latvias filistri — archibīskaps A. Lūsis, prāvests V. Šēfers un mācītāji J. Vējiņš, E. Ķiploks, A. Dūmiņš un K. Sautiņš. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika svinīgs akts, kuŗu vadīja seniors E. Reinbergs. Akadēmisko runu par tematu „Elektroniskie skaitļotāji un to nākotne" teica Makgilla universitātes profesors Imants Freibergs, bet pārskatu par korporācijas vēsturi sniedza viceseniors N. Bulmanis.

[TORO]NTO ZIŅAS

dēļ par nevēlamu parādību uzskatāma paraža viņa piemiņai rīkot balles vai saviesīgus vakarus. Par Lieldienu reliģisko nozīmi un Kristus ciešanām runāja M. Brukšteina, pakavējoties atmiņās par lūgšanu ietekmi vairāku cilvēku dzīvē. Vakarēšanas nobeigumā tās vadītāja M. Ādama pateicās visām dalībniecēm par atsaucīgo piedalīšanos un referentēm par interesantajiem priekšlasījumiem, visām novēlot priecīgas Lieldienas. Nākošā vakarēšana paredzēta 12. aprīlī plkst. 7 vakarā Latviešu namā. Tā būs veltīta Jurģu dienai, par ko stāstīs Biruta Senkēviča, bet Tonija Krūka lasīs sacerējumu „Ūsiņš jāja piegulā".

● Latviešu nama nedēļas ietvaros līdzekļu vākšana turpināsies līdz 12. martam. Paredzams, ka tā dos labus panākumus. Vairāki talcinieki savos rajonos pārdevuši 10 un pat vairāk akciju, bet dažos gadījumos nācies iepazīties arī ar tautiešu neatsaucību un pat neieciētību. Šī līdzekļu vākšana nepieciešama nama uzlabojumiem un iecerētajai piebūvei. Tā vienīgi no tautiešu devīgās atsaucības atkarīga Latviešu nama paplašināšanas iespēja.

● Latviešu kaŗa invalidu apvienības dāmu komitejas rīkotais vakars „Sieviešu gūstā" notiek 11. martā plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā.

● Svētdien, 12. martā, plkst. 11 dienā Latviešu namā notiks latvisko tradiciju kopēju Burtnieku rīkotais Lieldienu daudzinājums, bet plkst. 3 dienā Gaujas gaidu vienība Latviešu namā rīko gadskārtējo sarīkojumu bērniem „Lieldiena brauc".

● Sv. Andreja draudzes uzturētā Sidrabenes bērnu vasaras nometne šogad sāks darboties 2. jūlijā. Nometnes atbildīgais vadītājs būs līdzšinējais — māc. A. Cops, bet administratore Judite Vāgnere. Viņa uzsākusi jau bērnu pieteikumu pieņemšanu (63 Hesketh Court, Toronto 16, Ont., tālr. 759-1940). Bērnus pieteicot, vecākiem jāuzdod kā bērna, tā arī savs vārds, uzvārds, adrese un tālruņa numurs, minot arī laiku, cik ilgi pieteiktais dalībnieks paredz nometnē uzturēties. Pieteikumā jāmin arī Ontario Hospital apdrošināšanas numurs un reģistrēšanas maksāi pievienojami 3 dol.

EDMONTONA

● Vietējās DV nodaļas gada sapulcē ievēlēts jauns valdes priekšsēdis — A. Stepermanis, kas vadīs nodaļas darbu ar sekretāri Z. Stepermani un biedrzini M. Svepsti. Revīzijas komisijā darbosies līdzšinējie J. Plūmīte un E. Zvejnieks.

● Latviešu ev.-lut. draudzes pirmais dievkalpojums šai gadā notika 19. februārī, kuŗu vadīja viesis — māc. K. Avotiņš. Pēc dievkalpojuma notika draudzes gada sapulce, kurā valdes un kasieres Dz. Štāles ziņojumu nolasīja draudzes priekšsēdis V. Brūzis, bet revīzijas komisijas atzinumus sniedza tās priekšsēdis A. Tīgeris. Pārvēlamo Z. Stepermani par jaunu ievēlēja uz 3 gadiem sekretāres amatā.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave., Tel: 463-2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto)
CREDIT UNION LTD.
Izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par ummām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.
491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.
Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Liels veikums 5 gados

Uz 5 darbības gadiem gada sapulces laikā 18. februārī (skat. arī LA 4. marta numurā „Mūsu kopdarbība") varēja atskatīties Montrealas latviešu kreditsabiedrība, kas dibināta 1962. gada 14. janvārī, kad organizēšanas komisijas sasauktā dibināšanas sapulce pieņēma statūtus un ievēlēja pirmo valdi. Jau 29. janvārī jaunā kreditsabiedrība uzsāka darbību Latviešu biedrības grāmatnīcas telpās, ātri iegūstot tautiešu uzticību. Tā sāka strauji augt kā noguldījumu, tā aizdevumu summas. Daudz pūļu kreditsabiedrības darbā ielicis pirmais valdes pr-dis J. Zālīte, kas darba vietas maiņas dēļ vēlāk pārcēlās uz Ņujorku. Visus aizvadītos gadus sabiedrības valdē bez pārtraukuma darbojušies I. Drupāls, J. Kokarītis, J. Ļavs, K. Ozols, A. Spūrmanis un A. Apse. Latviešu kreditsabiedrība ir biedrs Kvebekas kreditsabiedrību apvienībā un reizē ar to arī locekle Pasaules kreditsabiedrību apvienībā (CUNA). Tautieši pratuši novērtēt priekšrocības, kuras dod kreditsabiedrība: augstākās dividendes par noguldījumiem nekā prvātajās bankās un zemāki aizdevuma procenti nekā finanču sabiedrībās, tāpat bezmaksas dzīvības apdrošinājums līdz 2000 dol. noguldītājiem un bezmaksas apdrošinājums aizņēmējiem miršanas gadījumā.

Gada sapulcē bija ieradies arī Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons un Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdes pr-dis A. Svenne no Toronto. Sapulci atklāja un vadīja I. Drupāls, kas ziņoja par valdes darbību un ar tabulām parādīja sabiedrības augšupeju, iepriekšējās sapulces protokolu nolasīja J. Kokarītis, financiālo pārskatu sniedza R. Brāzma, bet par aizdevumiem ziņoja J. Ļavs. Revīzijas komisijas pr-dis K. Ozols valdes darbību atzina par ļoti sekmīgu: noguldījumi pieauguši uz 98.215,43 dol., personīgie aizdevumi uz $33.260, hipotekārie aizdevumi uz $54.420 bet bilance bijusi $105.664,28. Dividendi par noguldījumiem bijis iespējams paaugstināt no 4 uz 4½%. Ļoti lietpratīgs bijis aizdevumu komisijas darbs J. Ļava vadībā, jo 5 gadu laikā zaudējumos nav nācies norakstīt ne centa. Sevišķi kārtīgi vesti norēķini un grāmatas, par ko atzinība pienākas valdes loceklim R. Brāzmam un pārvaldniekam E. Lāsumam.

Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdes pr-dis A. Svenne, apsveicot jubilārus, atzina viņu darbību par sekmīgu un pakavējās pie galvenā mērķa — iesaistīt latviešu kreditsabiedrībās visus tautiešus, ar ko būtu atrisināti arī visi finaciālās dabas jautājumi mūsu sabiedriski kultūrālajām un reliģiskajām vajadzībām.

No aizvadītā darba gada peļņas sapulce valdes ierosinājumā piešķīra šādus atbalstus: vietējai latviešu skolai 200 dol., bērnu vasaras nometnei 200 dol., vīru korim Junda 50 dol., tautas deju grupai Ačkups 50 dol., filatelistu biedrībai 30 dol. un Latviešu biedrības biļetenam „Ziņotājs" 25 dol., kā arī iegādājās 5 Latviešu nama daļības zīmes par 50 dol.

Turpmāk kreditsabiedrības valdē darbosies I. Drupāls, J. Kokarītis, R. Brāzma, P. Agrums un G. Valdmanis, aizdevumu komisijā — J. Ļavs, L. Ulmanis un J. Norvels, bet revīzijas komisijā — K. Ozols, A. Spūrmanis un A. Apse. Pārvaldnieka pienākumus turpinās veikt E. Lāsums.

K. Ozols

MONTREALA

● Sv. Pāvila ev.-lut draudzes ilggadējais priekšnieks Bruno Innus darba un ģimenes apstākļu dēļ atteicies no pienākumiem. Par viņa amata pārņēmēju izraudzīts draudzes ilggadējais kasieris Alberts Bērziņš (12250 Jasmin St., Montreal 9, Que.), bet kasieŗa pienākumus savukārt pārņēmis Frīdberts Porietis.

O. K.

KORPORĀCIJAS LATVIA SVINĪBAS

Brīvajā pasaulē esošie studentu korporācijas Latvia piederīgie 17. un 18. februārī pulcējās Toronto savas korporācijas 50 gadu jubilejas svinībās. Daudzi bija mērojuši tālu ceļu, lai piedalītos latvusu lielajā dienā kopā ar draugiem, no kuŗiem dažs labs nebija redzēts 20 un pat vairāk gadu. Daudzi bija šķīrušies dzimtenē kā jaunekļi, bet tagad satikās jau nosirmojuši. Tālākie ciemiņi bija ieradušies no Čīles, Grēnlandes un Austrālijas. ASV dzīvojošie latvusi bija sabraukuši no dažādām vietām starp Atlantijas un Kluso okeanu.

Svinības ievadīja 17. februārī ar dāmu vakaru Park Plaza viesnīcā, piedaloties 222 dalībniekiem. Nākošajā rītā Sv. Jāņa baznīcā notika svinīgs dievkalpojums, kuŗu vadīja 6 mācītāji — Latvias filistri — archibīskaps A. Lūsis, prāvests V. Šēfers un mācītāji J. Vējiņš, E. Ķiploks, A. Dūmiņš un K. Sautiņš. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika svinīgs akts, kuŗu vadīja seniors E. Reinbergs. Akadēmisko runu par tematu „Elektroniskie skaitļotāji un to nākotne" teica Makgilla universitātes profesors Imants Freibergs, bet pārskatu par korporācijas vēsturi sniedza viceseniors N. Bulmanis.

Latvijas universitātes pēdējais rektors profesors V. Burkēvics slimības dēļ svinībās nevarēja piedalīties, bet bija atsūtījis rakstveida sveicienus. Latviešu korporāciju apvienības seniors bija pilnvarojis Tervetias filistru F. Freibergu apsveikt Latvias konventu un pasniegt sudraba kausu jubilejas dāvanai. No Studenšu prezidiju konventa latvusus sveica Dr. M. Karoļa, LNAK vārdā tās valdes pr-dis J. Niedra, bet no Toronto korporāciju kopas seniors E. Sproģis. Personīgi sveica arī visu Toronto esošo korporāciju pārstāvis, Lettonias, Selonijas, Ventonias un Frat. Lataviensis reprezentantiem pasniedzot arī svētku veltes. BPLA pr-dis P. Lejiņš, ģen. J. Lavenieks, Toronto neesošās korporācijas un citas organizācijas bija sūtījušas rakstveida novēlējumus. Aktā latvusu saime sumināja un pasniedza balvu savam labvēlim A. Vasarājam, kuŗa mājā jau daudzus gadus atrodas Latvias konventdzīvoklis.

Pēc svinīgā akta notika svētku komeršs Latviešu namā, piedaloties 115 dalībniekiem, bet latvusu dāmas pulcējās fil. J. Attekas mājā sadraudzīgā vakarā.

A. Vanags

„Jo svarīga ir ikvienas jaunas organizācijas piedalīšanās mūsu latviešu centra celšanā," sacīja Gaŗezera valdes priekšsēdis J. Gailītis (pa labi), saņemdams no Saginavas latviešu kluba pr-ka A. Brieža (pa kreisi) čeku par 800 dolariem. „Neliegšos, ka mums vajadzīgi līdzekļi vasaras vidusskolas un citu pasākumu īstenošanai. Reizē ar katru jaunu organizāciju iegūstam arī jaunus ierosinājumus, jaunus darbiniekus un jaunus talciniekus kopīgajā darbā."

Gaŗezera līdzīpašnieku skaits aug

„Latviešu centra Gaŗezers aktīvo dalībnieku skaits aug augumā," mūsu laikraksta līdzstrādniekam izteicās Gaŗezera valdes pr-dis J. Gailītis. „ASV DV valde decembŗa vidū pieteica 20 paju iegādi. Pēc tam par paju īpašniekiem kļuvušas vēl citas latviešu organizācijas — Toledo latviešu kopa (Ohaijo), Ogres 29. gaidu vienība (Aijovā), DV Demoinas apvienība (Aijovā) un nupat Saginavas latviešu klubs."

Šī saruna notika februāŗa pēdējās dienās, kad J. Gailītis bija ieradies Saginavā un no Latviešu kluba pr-ka Artura Brieža saņēma čeku par 800 dolariem — 500 paju iegādei un 300 lielu ziedojumu vasaras vidusskolas būvei.

Kādi motīvi pamudinājuši Saginavas latviešu klubu pievienoties Gaŗezera īpašnieku pulkam? „Kultūras rosme un latviskā gara mantojums devis mums spēju pastāvēt gan bēgļu gados Vācijā, gan tālākajā emigrācijā," teica Saginavas latviešu kluba pr-dis A. Briedis. „Latviskā kopība un nacionālā pašapziņa ļāva mums pārvarēt daudzas grūtības, tā kļūstot par mūsu pašreizējās dzīves nozīmīgu daļu un spēka avotu. Taču nav noliedzams, ka gadu ritējumā, sevišķi mazākajās latviešu apmetnēs, pamazām sācies zināms atslābums. Tādēļ ir ļoti svarīgi koncentrēt visu atlikušo enerģiju tādiem mērķiem un tādās vietās, kur izredzes vēl ilgi uzturēt nerimtīgu rosmi latviskās gara kultūras, latvisko paražu un tradiciju saglabāšanai un izkopšanai tālākā nākotnē. Gaŗezera līdzšinējā darbība un jaunā administrātora V. Klētnieka ieceres vasaras programmai liek ticēt un cerēt, ka šis pasākums tiešām izaugs par īstenu latviešu centru."

Dažkārt latviešu biedrību valdes vīri pauduši ieskatu, ka svarīgākas vietējās vajadzības, kādēļ līdzekļu ieguldīšanu Gaŗezerā uzskata par konkurenci. Šai jautājumā A. Briedim ir pavisam citādi uzskati:

„Saginavas latviešu kluba vadība vadījusies no domas, ka organizācijas uzdevums ir ne tikai iedzīvināt mērķus lokālā mērogā, bet arī visiem iespējamiem līdzekļiem sekmēt tādus pasākumus, kuŗi dod vitālus impulsus tautas kopības uzturēšanai nākotnē. Tā, piemēram, lasām laikrakstos par nākošo dziesmu svētku rīkotāju nodomu vasarā rīkot vīru koŗu un ansambļu mēģinājumu Gaŗezerā. Man liekas, ka šāda projekta īstenošana izraisīs interesi un iniciātīvu atsevišķajās latviešu kolonijās, ie kustinās arī vienu otru apklusušu ansambli. Un — vai pēc dažiem gadiem mēģinājumu vietā Gaŗezerā nebūtu iespējams sarīkot īstus dziesmu svētkus? Doma vairs neliekas ne pārspīlēta, ne ģeķīga, ja zinām, ka Velsā (Anglijā) dziesmu svētkus rīko šī kalnainā novada ielejās, katram sarīkojumam uzceltās teltīs."

Azs

Austrumu draudzes darbs un ieceres

Savā gada sapulcē, kuŗu vadīja V. Dreifelds un protokolēja R. Pētersons, Austrumu ev.-lut. draudze Toronto atzina aizvadītā gada darbību par sekmīgu un visiem darbiniekiem, bet jo sevišķi māc. A. Briedim, finanču lietu kārtotājam V. Dreifeldam un kasierim O. Vītiņam izteica pateicību, tāpat arī O. Jeckalējas vadītajai dāmu komitejai.

Aizvadītajā gadā draudzes locekļu skaits pieaudzis par 39 un pašreiz ir 733, to vidū 172 neiesvētīti. Draudzes mācītājs A. Briedis vadījis 36 dievkalpojumus Toronto un 12 Bramptonas draudzē. Ērģelnieka pienākumus veic brīvmākslinieks Viktors Kviesis. Pērn iesvētīti 14 jaunieši, kristīti 9 bērni, salaulāti 7 pāri (4 jauktas laulības), bet pēdējā gaitā izvadīti 7 draudzes locekļi.

Draudzes padome E. Ziplāna vadībā pulcējusies 3 valdes un 2 padomes sēdēs, iztirzājot draudzes saimnieciskos, garīgās un laicīgās dzīves jautājumus. Pārskata gadā padome ieņēmusi 12.062,29 dol., bet izdevusi — 10.732,64 dol. No atlikuma 1284,15 dol. ir padomes līdzekļi, bet 45,50 dol. misijas darbam. Draudzes rezerves fondā uzkrāti 3352,07 dol.

Svētdienas skolā reģistrēti 44 bērni, mācības iedalītas 3 vecuma grupās, kuras vada A. Grigals, A. Rostoka un R. Dreifelde. Atsevišķi darbojas pirmsiesvētes jauniešu grupas māc. A. Brieža vadībā. Jaunākajā grupā no 13—15 gadu vecajiem jauniešiem piedalās 23, tikpat daudz arī vecākajā grupā 16—18 gadiem.

Dāmu komitejas darbība O. Jeckalējas vadībā bijusi sevišķi rosīga, sarīkojot vairākus draudzes vakarus, gadskārtēju bazāru, Ziemsvētku eglīti bērniem, kā arī dažus referātu vakarus. Dāmu komiteja ieņēmusi 3879,34 un izdevusi 1982,02 dol.

Draudzes lauku īpašuma Tālava pārvalde A. Amoliņa vadībā rīkojusi 3 vispārīga rakstura sarīkojumus, no kuŗiem lielākais bija gadskārtējais Jāņu vakars. Pārvalde ieņēmusi 1435,21 un izdevusi 877,97 dol.

Gada sapulcē pie iepriekš izsūtītā rakstveida pārskata papildiņojumu sniedza padomes priekšsēdis E. Ziplāns. Draudze tagad inkorporēta pie Ontario provinces valdības. Nelaiķa plkv. Lūkina, pēdējā Latvijas valsts prezidenta adjutanta, dzīvesbiedre Erna, kas tagad dzīvo Ņujorkā, uzdāvinājusi sava vīra glabāto Latvijas karogu Austrumu draudzei, pie kuŗas pieder pulkveža māsas meita.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja V. Bērziņš, atzīstot, ka draudzes darbs bijis sekmīgs, tādēļ visiem darbiniekiem izteicama pateicība.

Šogad pārvēlamo 5 padomes locekļu amatos no 8 kandidātiem ievēlēja E. Ābeli, J. Bajāru, G. Sosti, K. Suntažu un E. Ziplānu. Revīzijas komisijā izraudzīja V. Bērziņu, K. Gustavu un J. Vanagu. Draudzes operātīvo budžetu pieņēma 11.730 dol. apmērā.

Draudzes pārstāvis Latviešu nama akciju sabiedrībā O. Dzērvītis ziņoja par nama līdzekļu vākšanas akciju, kuŗu sapulces 57 dalībnieki atzina par atbalstāmu. Pēc LNAK padomes locekļa A. Amoliņa ziņojuma par padomes sesijas lēmumiem, sapulce vienojās turpmāk vēl lielāku uzmanību veltīt jaunatnes darba sekmēšanai, uzdodot padomei izraudzīt īpašu jaunatnes lietu kārtotāju.

R. N.

ČIKAGAS LOMA MŪSU NACIONĀLAJOS CENTIENOS

GODINĀŠANAS VAKARS ILINOJAS LIKUMDEVĒJIEM, KUŖI PRASA BALTIJAS VALSTU BRĪVĪBU

Kaut Čikagā ir arī cilvēku grupas, kuŗas bez „viesīgās sadzīves" nevar nekā pozitīva uzrādīt mūsu nacionālajos centienos, bet tā vietā mudina tautiešus atturēties no viena vai otra pasākuma atbalstīšanas tikai tādēļ vien, ka nav paši to uzsākuši vai nejūtas spējīgi uzdevumu paveikt, ir tomēr skaidri saskatāms, ka tieši Čikagas un Ilinojas pavasts var būt par labu piemēru tam, ko var panākt ar apdomātu un neatlaidīgu darbu. Še vispirms jāatzīmē, ka laikā, kad vēl nebija izšķirta Baltijas valstu brīvības rezolūcijas lieta ASV kongresā, tieši organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļas darbinieki ar gandarījumu konstatēja, ka Ilinoja ir vienīgā pavalsts ASV, kuŗas visi reprezentanti kongresā vienprātīgi prasīja Baltijas valstu rezolūcijas pieņemšanu.

Tāpat jāatzīmē, ka Čikagā klusu, bet neatlaidīgi darbojas cilvēku grupa, kuŗa, nerēķinoties ar materiāliem un laika zaudējumiem, neprasot sev arī nekādas atzinības, sagādā līdzekļus un sagatavo radioprogrammas pārraidīšanai uz okupēto dzimteni. Ir dzirdēti kritiski spriedumi par to, ka šos raidījumus nepārraidot piemērots raidītājs, bet šie kritizētāji līdz šim vēl nav parādījuši, kur būtu pieejama labāka pārraidīšanas iespēja.

Ir arī jāatzīmē, ka tieši Čikagā notika Amerikas latviešu jaunatnes svētki, kuŗi ar savu garu, drosmi un plašumu bija pirmais solis, kas lika pamatus vēlākajiem lielsarīkojumiem. Tāpat nevar atstāt neatzīmētu Daugavas Vanagu labi organizēto plašo salidojumu organizācijas 20. gadasvētkos pērnā rudenī, kuŗu visi atcerēsies kā nacionāli ļoti nozīmīgu notikumu.

Atcerēsimies arī to, ka Čikagā organizētajos svētkos latviešu jauniešus apsveica pat toreizējais ASV prezidents Džons F. Kenedijs. Nepiemirsīsim, ka Čikagā darbojas bērnu žurnāla „Mazputniņš" izveidotājs un redakcija. Arī tik populārais ansamblis, kuŗu visi pazīst kā Čikagas Piecīšus, radies un izveidojies Ilinojā. Pat Ņujorkā koncentrētajā BATUN darbā, kuŗa nozīme, jādomā, arvien pieaugs, Ilinoja nav palikusi malā, jo tieši BATUN biroja vadībai izraudzīja „Latvija Amerikā" Čikagas redakcijas vadītāju Dagmaru Vallenu. Vienīgais punkts, kurā Ilinoja liekas atpalikusi, ir tas, ka, par spīti lielajai aktīvitātei nacionālajos pasākumos un cīņā, šī pavalsts samērā vāji pārstāvēta mūsu centrālo organizāciju vadībā. Dr. L. Streips ir gan ALAs padomnieks, bet līdzšinējā pieredze rādījusi, ka šāds padomnieku iekārtojums nav varējis aktīvi piedalīties centrālās vadības vadlīniju izstrādāšanā, nedz jūtami ietekmēt vienu vai otru pasākumu. Varētu vēl atzīmēt kultūras darbinieku kongresus un citus nozīmīgus aktīvitātes izpaudumus, kuŗos arvien paudušās jaunas domas un laba griba. Tāpat pieminama Latviešu biedrību sadarbības centra vadītāja V. Vīksniņa enerģiskā un sekmīgā darbība, ļoti aktīvais jaunatnes pulciņš un plaši pazīstamā Dzelmes tautas deju kopa.

Īpaši raksturīgi tas, ka līdzās sarīkojumiem un pasākumiem latviešu iekšējās dzīves uzturēšanai tieši Ilinojā atrasts veids, kā mūsu lietu atbalstam ieinteresēt arī plašāku amerikāņu sabiedrību. Tādēļ nav jābrīnās, ka tieši Čikagā notiek plašākās un iespaidīgākās Apspiesto tautu nedēļas demonstrācijas. Atcerēsimies kaut vai to, ka pērnā gadā šīs demonstrācijas pirmajā rindā soļoja arī tik ļoti aizņemtais un nodarbinātais Čikagas pilsētas galva Richards Dēlijs (Daley).

Nozīmīgs ir fakts, ka parakstu vākšana protestam pret ASV un Pad. savienības konsulāro noligumu sākās Čikagā, šo akciju izveidojot un sekmīgi vadot vietējās Latviešu biedrības priekšniekam Viktoram Vīksniņam, kuŗam piekrīt arī laba daļa nopelnu pie tā, ka Ilinojas pavalsts likumdevēji pieņēmuši rezolūciju, kuŗa līdzīga ASV kongresa pieņemtajai un prasa aktīvu rīcību Baltijas valstu patstāvības atjaunošanai. Pat vietējās amerikāņu sabiedrības organizēto un financēto televīzijas raidījumu protestam pret konsulāro noligumu sagatavoja ar Čikagas latviešu nacionālpolitisko darbinieku aktīvu piedalīšanos. Un nevar aizmirst čikagieti Tedi Zieriņu, kuŗa sūtītās lasītāja vēstules ievieto liels skaits amerikāņu laikrakstu no ASV viena krasta līdz otram. Še organizētas vadības trūkumu aizstāj viena cilvēka entuziasms.

(Nobeigums 8. lpp.)

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ceļojumu grāmatu autors K. Pētersons savā pasaules apceļojumā pēc Jaunzēlandes un Austrālijas apciemošanas tagad uzturas melnajā kontinentā Afrikā. K. Pētersonu atpakaļ Ņujorkā varētu sagaidīt pavasarī.

FILADELFIJA

● Latviešu akadēmisko organizāciju rīkoto kalpakiešu piemiņas vakaru 4. martā atklāja Brīvo latvju biedrības pr-ks Dr. A. Rudzis, izceldams Latvijas pirmo brīvības cīnītāju lielo varonību un gatavību ziedoties savas tautas un valsts atbrīvošanas labā. Svētbrīdi vadīja māc. J. Siliņš. Referātā „Brīvības cīnītājus pieminot" Dr. N. Vīksniņš pieskārās arī vairākām Latvijas atbrīvošanas cīņu norisēm un starpgadījumiem, kas līdz šim maz ievēroti un vēl gaida pilnīgāku iztirzājumu un jaunu izvērtējumu. Īpašu vērību referents pievērsa Andrieva Niedras darbībai, norādot, ka viņa rīcība varētu būt devusi zināmu labumu, varbūt pat sekmējusi Latvijas atbrīvošanu. Katrā ziņā Niedras darbība sākuma posmā, kad viņš, pārģērbies par zemnieku, J. Baloža uzdevumā apmeklēja Rīgu un noskaidroja, kāds stāvoklis galvaspilsētā, nebūtu negātīvi vērtējama. Arī vēlāk, Rīgas atbrīvošanā, Niedras valdībai, cik noprotams, piekritusi rosinātāja ietekme, lai celtu tā prestižu. (Niedras valdības loceklis Kupčs pat ceļos meties vācu virspavēlnieka priekšā, lūgdams pasteidzināt Rīgas atbrīvošanu). Šie fakti prasa rūpīgu iztirzājumu un izvērtējumu. Maz līdz šim pētīts arī iemesls, kāpēc sabiedrotie pēkšņi mainīja savu atturīgo nostāju un no saviem kuģiem atklāja uz latviešu pretiniekiem lielgabalu uguni. Tāpat par maz vērības veltīts Strazdmuižas pamieram, kurš Latvijas atbrīvotājiem galu galā deva nozīmīgas priekšrocības. Pakavējoties pie atsevišķiem cīņu epizodiem, referents izcēla latviešu atbrīvošanas cīņu dalībnieku ticību savai sūtībai, sniegdams saistošu pārskatu par brīvības cīņu pirmo posmu. — Koncerta daļā dziedāja Gunta Plostniece, klavierpavadījumus spēlējot pianistei Fanijai Stūrmanei. Ar deklamācijām vakaru kuplināja A. Brošs. Svinīgā akta beigu daļā godināja atbrīvošanas cīņu dalībnieku-kalpakieti Nikolaju Brošu, korporāciju kopas vārdā pasniedzot ziedu velti un grāmatu. Nikolajs Brošs un V. Bite, kurš slimības dēļ nevarēja sarīkojumā ierasties, pieder pie pirmajiem trim Kalpaka bataljona kaŗavīriem, kuŗi saņēma apbalvojumu un paaugstinājumu virsnieka pakāpē. Vakars beidzās ar BLB dāmu komitejas sagatavotajām kopīgajām vakariņām.

lk

MILVOKI

● Milvoku DV apvienības teātŗa ansamblis ar rež. M. Valteres-Einbergas iestudēto A. Brigaderes „Lolitas brīnumputnu" — pēc sekmīgas pirmizrādes DV 20. gadasvētkos Čikagā pērnā septembrī un otras izrādes novembrī teātŗa dienās Toronto — 25. februārī sniedza izrādi pašu mājās. Ap 300 apmeklētāju jūsmīgi sekoja izrādes gaitai un priecājās par M. Gruzītes izteiksmīgajām dekorācijām, J. Mintika gaismām un A. Jansona mūziku A. Tabaka atskaņojumā. Tautieši, kas bija noskatījušies pirmizrādi Čikagā, apliecināja, ka tēlotāju spēle Milvokos nav bijusi mazāk raita, bet gan vēl vairāk saliedēta un viengabalaina, jo starplaikā notikuši vēl daudzi mēģinājumi. Sevišķi labu atsaucību guva Alnis (R. Spuris), Surmis (V. Pelce), Poķis (V. Kalnītis), Lolita (I. Strazdiņa), Sakārnītis (E. Leimanis), Ķēniņš (H. Misiņš, Ķēniņiene (E. Kalnīte), Cintis (C. Skostiņš) un lielais bars jaunākās paaudzes mazāko lomu tēlotāju, kuŗi cienīgi pastāvēja savās lomās. Krāšņie tēlotāju tērpi, kostīmu piegriezējas V. Tabakas darināti, lieliski izcēla izrādes kopainu. Ar atzinību minami izrādes palīgspēki V. Zālītis, E. Čakāns, deju konsultante St. Graudiņa, administrātors O. Skraučevs, suflieris N. Kļaviņš un inspicients I. Gagainis. Iepriecināja, ka apmeklētājos apmēram trešā daļa bija bērnu un jauniešu, kuŗi it sevišķi jūsmoja par ķēniņa dēla likstām un panākumiem. — Ar šo izrādi DV teātŗa ansamblis atskatījās uz 15 darba gadiem, kā izrādes beigās īsos, bet kodolīgos vārdos atzīmēja apvienības pr-ks V. Aparjods. Visus aizvadītos gadus teātŗa ansambli vadījusi rež. M. Valtere-Einberga un spēlējis V. Kalnītis, kas reizē atskatījās uz teātrim veltītiem 20 gadiem. Abiem teātŗa entuziastiem pasniedza ziedus. V. Kalnīti ar dzejoli un ziediem apsveica arī Milvoku aktieŗu kopas pārstāvji E. Tauriņa un N. Kļaviņš. Rež. M. Valtere-Einberga īsā uzrunā cildināja V. Kalnīša darba prieku un panākumus teātŗa mākslā, pasniedzot ziedus, bet vēlāk pie vakariņu galda ansambļa kopīgo velti — galda lampu. Ansambļa krietnās darba spējas un labos panākumus atzinīgi vērtēja apvienības pr-ks V. Aparjods, pasvītrojot, ka 46 Milvoku un Čikagas teātŗa mākslas cienītāji sadevušies rokās un paveikuši lielu un nozīmīgu darbu. Pateicību lielā darba paveicējiem izteica arī apvienības kultūras nozares vadītājs E. Peniķis.

—ep—

KALAMAZŪ

● Kalamazū ev.-lut. latviešu draudzes 26. februāŗa gadskārtējā padomes sēdē pieņēma aizvadītā gada darbības pārskatus, no kuŗiem izriet, ka draudzē notikuši 57 dievkalpojumi, bet 95 kopā ar jaunatnes dievkalpojumiem draudzes Elhkartas kopā; kristīti 4 bērni, iesvētīti 10 jaunieši, laulāti 3 pāri un miruši 5 draudzes loc. Uz 1. janv. draudzē bija 436 locekļi. Saimnieciskie pārskati rādīja, ka kollektēs ienākuši 2985 dol., budžets izpildījies ar 1410 dol. atlikumu, dāmu komiteja apgrozījusi 3745 dol. Uz 1. janvāri draudzes kasē kopā ar noguldījumiem bankā bija 16.778 dol., bet vēl nesamaksātais baznīcas pirkšanas parāds 4400 dol. Līdz šim draudze jau ieguldījusi savos īpašumos (baznīca, draudzes nams un iegādātās kapu vietas Riversaides kapos) 83.648,63 dol. Jauno budžetu pieņēma 10.388 dol. apmērā, atstājot arī līdzšinējās draudzes nodevas — 26 dol. vīriešiem, 22 dol. sievietēm un 14 dol. studentiem. Revīzijas komisijas pārskatu sniedza tās pr-dis A. Grāmatiņš, izsakot draudzes mācītājam un visai pārvaldei pateicību par veikto darbu. Sēd vadīja draudzes pr-ks J. Salna, protokolēja sekretāre A. Kalniete.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidus nesen piemeklējis visai neparasts notikums. Kādā priekšpusdienā pilsētā un tās apkārtnē pēkšņi izcēlās pānika, jo visās ēkās izplatījās stipra deggāzes smaka. Pirmo evakuēja Vaiomingas priekšpilsētas policijas iecirkni, izsludinot trauksmi: skolēnus aizsūtīja mājās, policija izraidīja pircējus no veikaliem, fabrikās noliedza smēķēt. Pa ielām skraidelēja izmisušas sievietes un kliedza: „Mana māja pilna gāzes!" Tikai pēc vairākām stundām atrada kļūmi. Kā zināms, dabiskajai gāzei, kuŗa pilnīgi bez smakas, piejauc kādu ķīmisku šķirdumu, kas savienojoties rada pazīstamo un nepatīkamo gāzes smaku, ar to brīdinot cilvēkus. To iepilda jau ārpus pilsētas galvenajā gāzes pievadā, kas ir ap 16 collu caurmērā. Kāds strādnieks, pārpildījis šī šķidruma rezerves tvertni, bet sūknis sabojājies, kādēļ šķidrums ieplūdis sešreiz lielākā kvantumā. Mazā daudzumā piejaukums sadeg reizē ar gāzi, bet šoreiz tā bija par daudz. Tā smaka pārņēma telpas un radīja uztraukumu, beigās pat pāniku, jo iedzīvotāji vēl labi atcerējās pirms pāris gadiem notikušo izplūdušās gāzes eksploziju, kurā kādai mājai norāva priekšsienu un sagrāva balkonu.

Edg. Vilce

● Uz 80 mūža gadiem 11. martā atskatās Viļķēnu pagastā dzimušais Vilhelms Zeidmanis. Jubilārs jau zēna gados devās uz Rīgu, kur sākuma gados, strādājot smagu fizisku darbu, „lauza ceļu uz augšu", vēlāk tiekot pie visai ievērojamas turības, būdams kino „Skala" un restorāna īpašnieks. Gavilnieks dažādos pārvaldes amatos darbojies vairākās kreditsabiedrībās, pirmā pasaules kaŗa laikā strādāja kaŗa rūpniecībā Ukrainā. Grand Rapidos V. Zeidmanis vienmēr redzams latviešu sabiedrībā, ir vietējās DV apvienības biedrs un apbalvots ar ASV DV zemes valdes goda rakstu.

V. Z.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave. Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Yonge — Lawrence: 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, silta ūdens apkure, garāža. Cena $21.500, iemaksa $3.500.

Coxwell — Mortimer: atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Cena $19.500.

New Toronto: atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, privāts iebraucamais ceļš. Cena $20.500, iemaksa $3.500.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1 Ontario.
Atvaļinājumā no 3.—20. martam. Steidzamības gadījumos zvanīt
Mr. R. E. Bombier, LE 2-1926

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—8 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St Toronto

HIGH PARK SAUNA and MASSAGE
SOMU PIRTS
atvērta dāmām un kungiem no otrdienas līdz sestdienai pl. 12 — 11 vak., svētdien no pl. 8 līdz 2 dienā.
583 Annette Street, pie Runnymede, Toronto 9.
Tel. RO 7-4086

LASĪTĀJU VĒSTULES

(Pārnesums no 2. lpp.)

nākajos Keiša zīmējumos saskatāma žultainība ar jūtamu demagoģisku iekrāsu.

Ir apsveicama mūsu negātīvo parādību pagraizīšana, bet tas jādara ar taktu. Arī karikatūra zināmā mērā ir kritika, bet tai jābūt tādai, kas audzina un pozitīvi ievirza, arī konstruktīvai, bet ne tādai, kas ārda. Keišs slauka visu kā ar slotu. Ir „jāpasmaida ar acīm", kā teicis pats mākslinieks, bet šim smaidam jābūt labsirdīgam. Keiša smaidā jūtama aizdomības iekrāsa, kādu to nu katru reizi diktējis kāds komplekss. Viņa idejas zīmējumos bez paskaidrojuma teksta brīžiem pagrūti saprast. Zīmējumā kāda no dzīves iztverta parādība ir jāizgaismo, tāpat kā labā avīžu rakstā. Keiša zīmējumos nav sava izturēta stila, kuŗi bez autora paraksta rādītu, kas to zīmējis, kā, piemēram, Reinim Birzgalim, Ernestam Rirdānam, no jaunākajiem — Harijam Bergam u. c.

Šaržos spilgtākās dimensijās jāuztveŗ ne vien fiziski īpatais, bet arī individa garīgā būtība, kuŗa tad skopajās šarža līnijās dotu īsto atveidu, dažos rakstu- rīgos vilcienos izteicot visu. Keiša karikatūrās trūkst šī smalkuma, un tās nereti tuvojas piedauzības nabadzībai.

Lai šie atklātie vārdi pamudinātu mākslinieku uz dziļākiem meklējumiem viņa mākslā, lai ar nopietnu paškritiku to izkoptu līdz iespējamai pilnībai, nevis ļautu saskatīt kādus adatas dūrienus, kuŗus mēs ar savu pārjūtīgo psīchi tik aizdomīgi meklējam.

E. Dz., Toronto

NOSŪTIET NAUDU UZ LATVIJU
Nauda nosūtīta caur
GRAMERCY
tiek izsniegta kā nauda caur ārzemju tirdzniecības banku Maskavā. Jūs esat nodrošināti tikai ar licenzētu firmu pakalpojumiem.
BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU.
Mums ir 20 gadu pieredze klientu apkalpošanā.
Visi pārvedumi garantēti pilnos apmēros un apdrošināti. Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. Piegāde 2 nedēļās. Bez atvilkumiem. Tarifs: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street,
Newark, N. J. USA.

Augstākās kvalitātes krievu ražojumi.
SPECIĀLI!
Pazeminātas cenas uz Lieldienām automobiļiem līdz 1967. g. 20 martam.
Izmantojiet šo piedāvājumu!
Vai sūtiet US dolaru dāvanu kuponus preču izvēlei jaunajos Dolaru veikalos. Par šiem pakalpojumiem nav jāmaksā.
Pieprasiet mūsu jaunāko piedāvājumu katalogu ar rietumu pārtiku un tekstilijām.
GRAMERCY
118 E 28th Street,
New York, 10016.
118 E. 28 St., New York, N.Y.

GARDIE PĀRTIKAS SAIŅI UZ LATVIJU.
Labākie amerikāņu pārtikas līdzekļi par pazeminātu cenu.
Ar samaksātu muitu un sūtīšanas izdevumiem. Saņēmējam nekas nav jāmaksā.
40 m. kviešu miltu US$23.50
40 m. cukura $24.90
20 m. cūku tauku $26.00
10 m. žāvēta bekona $19.70
IT — 504 .... $22.00
4,5 m. kviešu miltu, 2,25 m. cukura, 2,25 m. rozīnu, 2,25 m. žāvēta bekona, 2,25 m. nūdeļu, 2,25 m. rīsu, 2,25 m. manna, 1 bundža Neskafe.
TYPE 417 .... $33.75
10 m. cukura, 10 m. kviešu miltu, 10 m. rīsu, 10 m. cūku tauku.
TYPE 419 .... $39.50
20 m. cūku tauku, 10 m. cukura, 10 m. rīsu.
TYPE 411—A $35.20
1,25 m. grauzdētas kafijas, 1,25 m. Holandes kakao, 1 m. šokolādes, 2,5 m. margarīna, 2,25 m. kviešu miltu, 2,5 m. rīsu, 1,25 m. Edames siera, 2,5 m. žāvēta bekona, 2,5 m. jauktu žāvētu augļu, 0,5 m. dateļu, 0,5 m. vīģu, 1,5 m. labāko biskvītu un vafeļu.
Mums ir visplašākā izvēlē un vislabākie pārtikas līdzekļi. Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi. Ietaupiet naudu.
Pasūtiniet tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010, U.S.A.

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

AIZRĀDĪJUMS
DARBA DEVĒJIEM UN NODARBINĀTAJIEM LAUKSAIMNIECĪBĀ UN DĀRZKOPĪBĀ
BEZDARBA APDROŠINĀJUMU
SĀKS MAKSĀT AR 1967. G. 1. APRĪLI
LAUKSAIMNIECĪBĀS LIELSAIMNIECĪBĀS
KOKAUDZĒTAVĀS DĀRZNIECĪBĀS
AUGĻU, DĀRZĀJU UN PUĶU AUDZĒTAVĀS nodarbinātajiem

Darba devējiem

Unemployment Insurance Commission nekavējoties pieprasīt noteikumus, ja līdz šim tādi vēl nav saņemti, kuŗos ir paskaidrojumi par darba devēja pienākumiem sakarā ar jauno likumu apdrošināšanā.
Reģistrējieties kā DARBA DEVĒJS. Reģistrējieties nekavējoties tuvākajā darba pāvaldē (Unemployment Insurance Commission). Tas ļoti svarīgi, jo pieņemot strādniekus, jums jāmaksā bezdarba apdrošinājums.
LICENCE BEZDARBA MARKU IEGĀDEI
Pēc reģistrēšanās, ja jums būs apdrošināmi strādnieki, darba pārvalde jums piesūtīs licenci, lai varētu iegādāties bezdarba apdrošināšanas markas, kā arī papildus informāciju, cik jāatvelk un kā jālīmē markas nodarbinātā darba grāmatiņā, kas jāatzīmē u. t. t.

Nodarbinātajiem

UZZINIET, VAI ESAT APDROŠINĀMS
Apvaicājieties tuvākajā darba pārvaldē, lai dabūtu zināt, vai esat apdrošināms. Pēc jaunās programmas dažu strādnieku katēgorijas nav apdrošināmas.
SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS NUMURS
Katram apdrošinātam strādniekam tāds nepieciešams. Attiecīgas pieprasījuma veidlapas var saņemt tuvākajā darba pārvaldē vai arī pasta iestādē. Aizpildiet pieprasījuma veidlapu un iesūtiet to Unemployment Insurance Commission bez apmaksas.
BEZDARBA APDROŠINĀŠANAS GRĀMATIŅA
Ja esat apdrošināms, tad nepieciešama bezdarba apdrošināšanas grāmatiņa, kuŗu varat dabūt tuvākajā darba pārvaldē. Jums jāuzdod pilns vārds, dzimšanas laiks un sociālās apdrošināšanas numurs. Tas viss ir bez maksas.
UNEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION
GOVERNMENT OF CANADA

Speciāli uz Latviju itāliešu nailona lietusmētelis
Zemāk redzamais itāliešu nailona lietus mētelis ir populārākais padomijā, kas tagad vērts mazākais 10 rubļu par katru dolaru. „LILION" nailona lietusmētelis, darināts Italijā, ir 100% nailona.
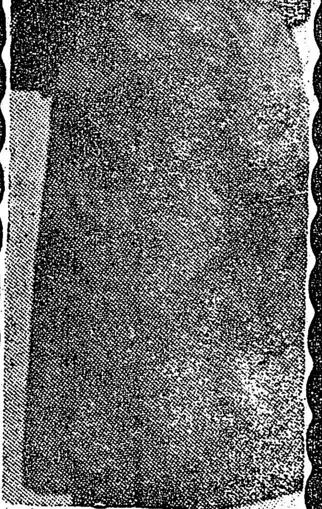
Special INR ....US $36.30
2 itāliešu nailona lietusmēteļi—kungu vai dāmu, tumši zili, tumši zaļi un tumši brūni un melni
Cenā ieskaitīts viss, tā ka saņēmējam nav nekas jāmaksā. Piegādes laiks 4 līdz 5 nedēļas. Garantēts. Parakstītas kvītis.
Pasūtiniet tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010, U.S.A.
Pieprasiet jauno cenrādi.

Est'd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. martā — pl. 7.30 vakarā Latviešu kaŗa invalidu apvienības dāmu komitejas balle „Sieviešu gūstā" Latviešu namā.
12. martā — plkst. 3 p.p. Latviešu namā Gaujas gaidu vienība rīko „Lieldienas brauc"
17. martā — pl. 8 vak. Kalpaka bataljona piemiņas balle The Inn on the Park, Centennial Ballroom, Toronto Korp. kopas sarīkojums.
18. martā — pl. 7.30 Pretkomūnistisks vakars „Tev nebūs aizmirst" jauniem un veciem — Latviešu nama augšējā zālē.
19. martā — plkst. 7 vak. Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums. Par tematu: „Kā var pierādīt Dieva esamību?" runās E. Straumers.
19. martā — pl. 5 p.p. Latviešu nama dāmu komiteja rīko „Jaunatnes koncertu" Latviešu namā, 491 College St. Piedalās: Toronto konservātorijas un mūzikas studiju audzēkņi.
24. martā — Lielajā Piektdienā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Par tematu „Ļaunums, ciešanas un mīlestības Dievs" runās māc. R. Ekšteins. Dziedās koris. dir. A. Purva vadībā.
30. martā —plkst. 8,30 Latviešu kamermūzikas vakars Latviešu nama zālē. Piedalās Anglijas mākslinieki: Maija Lielause (flauta), Jack McDougal (vijole) un Maria Solimini (klavieres). Koncertapvienības sarīkojums.
1. aprīlī — pl. 7 teātŗa izrāde „Rīgas ģimnazisti" Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.
9. aprīlī, — pl. 4 p. p. Latviešu namā Tērvetes 19. skautu vienības gada svētku koncerts. Piedalās Ksenija Brante un Toronto koklētāji, pie klavierēm Edīte Timermane.
15. aprīlī — pl. 7 vak. DV futbolistu balle ar karalienes vēlēšanām Latviešu namā.
22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.
29. aprīlī — pl. 8 vak. Northern Secondary School — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.
13. maijā — plkst. 7.30 DV maija balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.
21. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Itona auditorijā.

SV. KATRĪNAS

12. martā — pl. 3 pēcpusdienā Slovaku zālē (Page un Welland krustojumā). DV teātŗa Kanadā viesizrāde — A. Brigaderes „Raudupiete".

HAMILTONA

18. martā — plkst. 7 vakarā L. Čaukas referāts par rakstn. J. Ezeriņu HLB namā, 16 Queen St., Hamiltonā.

Toronto Window MFC Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss. ....
Adrese: ....
....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............
.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

1967. GADA MODEĻI
CHEVROLET OLDSMOBILE
CAMARO
CHEVY II CHEVELLE
ROBERTSON MOTORS
1515 Danforth Ave
Toronto

Mūsu klientu un draugu rīcībā ir mūsu latviešu pārstāvis
Hans PLAUDE
Nekavējieties piezvanīt HO6-1131

Jaunas lielas grāmatas 1967
K. Mülenbachs — J. Endzelīns — E. Ha
LATVIEŠU SINONIMU VĀRDNĪC
sastādījuši: E. Grīnberga, O. Kalnciems, G. Lu
J. Ozols. Abpusēja, 528 lapp. Šī ir visnepieciešar
mata katram latviešu valodas lietotājam. Grām
(trimdas indekss 1.77, mūsu 1,13) noteikta iespē
zemākā, lai to spētu iegādāties skolas, kopas
kam tā vajadzīga.

J. Jaunsudrabiņa—ZAĻĀ GRĀMAT
abas grāmatas kopsējumā greznā izd
Baltā grāmata ir vecāka un plašāk pazīstama,
ir literāri daudz pārāka. Šis ir nelaiķa rakst
ievērojamākais darbs.

Abas grāmatas ir jau iespiestas
Piesūtīsim tikai pēc pasūtinājum

Sagatavošanā LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN
8. sējums ....

Sagatavojam un iznāks vēl šopavasar visievērō
darbs par Baigo gadu
J. Kronlina—379 DIENAS ....
Latviešu skolu jaunatnes un audzinātāju pie
Baigajā gadā, vēsturiska dokumentācija ar foto
rīkojumu un propagandas citējumiem, skoln
testību u. t. t. Neviens romāns nav pilnīgāk
par šo reālo īstenību. Ikkatrs no mums bija ti
tieši personīgi saistīts ar Baigā gada terroru
tībām.

Tūlīt pēc šīs grāmatas sekos ORIĢINĀLKRĀS
J. Rozentāla—GLEZNU MAPE ..
ar rakstiem latviešu un angļu valodā.

Dr. Andersona un citu autoru lielākais izde
Latviju, vēl pārāks par Cross Road — LATV
formātā, pāri par 500 lapp.
LATVIJA 50 GADOS—Latvia in 50

LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ un
2. sējums ASINIS un UGUNIS ...
3. sējums SVEŠOS CEĻOS un PAJU

LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN PASAKU 9.
R. BLAUMAŅA KOPOTU RAKSTU 11. sēj.
Dabūjami atkal pilni kompl. vai atsevišķi

CITAS JAUNĀS GRĀMATAS:
A. Amendas biogr. rom. — APASIONATA, 1.
A. Niedras romāns — UGUNI ....
J. Jaunsudrabiņa — SLIŅĶU VIRSNIEKS
DZINTARJŪRAS VASARA, 1. sēj. ....

Apgāds LATVJU
P. O. Box 332, Waverly, Io

JAUNĀKIE IZDEV
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēs
O. Krolls — Dārgakmeņi ....
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti ....
E. Virza — Straumēni IV ....
B. Bičole — Atrita, dzeja ....
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas ....
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti ....
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu kaŗavīrs
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom. ....
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom. ....
E. Keišs — Globāla būšana, karik. ....
BĪBELE ....
J. Širmanis — Brīnuma pasaule ....
P. Jegere - Freimane — Es atgriežos pie sevis
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta zvaigznes ....
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā ....
H. Marnics — Mūsu baltā Daugava ....
Novadu tērpi ....
Latvju raksti I grāmata ....
Latvju raksti II grāmata ....
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas ....
Z. Mauriņa — Trimdas traģika ....
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr. ....
J. Veselis — Latvju teiksmas ....
K. Pētersons — Apvāršņi aicina ....
A. Eglītis — Nav tak dzimtene ....
Raiņa un Aspazijas gada grāmata ....
Dzintarjūras vasara ....
A. Niedra — Uguni ....
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks ....
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās ....
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī ....
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom. ....
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm. ....
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti ....
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm. ....
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci ....
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas ....
L. Tolstojs un kristīgā baznīca ....
O. Krolls — Aiz zelta priekškara ....
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināša
Korn. Raiens — Pēdējā kauja ....
G. Janovskis — Svešumā, noveles ....
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas ....
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poema
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzeja
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi ....
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc. ....
DVG RĀMATNI
491 College St., Toronto

...IET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

... atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, ...camais ceļš. Cena $20.500, iemaksa

...LVI NIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ ... LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

rīgos vilcienos izteicot visu. Keiša karikatūrās trūkst šī smalkumā, un tās nereti tuvojas piedauzības nabadzībai.

Lai šie atklātie vārdi pamudinātu mākslinieku uz dziļākiem meklējumiem viņa mākslā, lai ar nopietnu paškritiku to izkoptu līdz iespējamai pilnībai, nevis ļautu saskatīt kādus adatas dūrienus, kurus mēs ar savu pārjūtīgo psichi tik aizdomīgi meklējam.

E. Dz., Toronto

Estd 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 2-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Pārkošana abās bēru mājās.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

11. martā — pl. 7.30 vakarā Latviešu kaŗa invalidu apvienības dāmu komitejas balle „Sieviešu gūstā" Latviešu namā.
12. martā — plkst. 3 p.p. Latviešu namā Gaujas gaidu vienība rīko „Lieldienas brauc"
17. martā — pl. 8 vak. Kalpaka bataljona piemiņas balle The Inn on the Park, Centennial Ballroom, Toronto Korp. kopas sarīkojums.
18. martā — pl. 7.30 Pretkomūnistisks vakars „Tev nebūs aizmirst" jauniem un veciem — Latviešu nama augšējā zālē.
19. martā — plkst. 7 vak. Latviešu namā Vasarsvētku draudzes dievkalpojums. Par tematu: „Kā var pierādīt Dieva esamību?" runās E. Straumers.
19. martā — pl. 5 p.p. Latviešu nama dāmu komiteja rīko „Jaunatnes koncertu" Latviešu namā, 491 College St. Piedalās: Toronto konservatorijas un mūzikas studiju audzēkņi.
24. martā — Lielajā Piektdienā, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Par tematu „Ļaunums, ciešanas un mīlestības Dievs" runās māc. R. Ekšteins. Dziedās koris. dir. A. Purva vadībā.
30. martā —plkst. 8,30 Latviešu kamermūzikas vakars Latviešu nama zālē. Piedalās Anglijas mākslinieki: Maija Lielause (flauta), Jack McDougal (vijole) un Maria Solimini (klavieres). Koncertapvienības sarīkojums.
1. aprīlī — pl. 7 teātŗa izrāde „Rīgas ģimnazisti" Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.
9. aprīlī, — pl. 4 p. p. Latviešu namā Tērvetes 19. skautu vienības gada svētku koncerts. Piedalās Ksenija Brante un Toronto koklētāji, pie klavierēm Edīte Timermane.
15. aprīlī — pl. 7 vak. DV futbolistu balle ar karalienes vēlēšanām Latviešu namā.
22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos.
29. aprīlī — pl. 8 vak. Northern Secondary School — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.
13. maijā — plkst. 7.30 DV maija balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.
21. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Itona auditorijā.

SV. KATRĪNAS

12. martā — pl. 3 pēcpusdienā Slovaku zālē (Page un Welland krustojumā) DV teātŗa Kanadā viesizrāde — A. Brigaderes „Raudupiete".

HAMILTONA

18. martā — plkst. 7 vakarā L. Caukas referāts par rakstn. J. Ezeriņu HLB namā, 16 Queen St., Hamiltonā.

Jaunas lielas grāmatas 1967 gadam

K. Mülenbachs — J. Endzelīns — E. Hauzenberga

LATVIEŠU SINONIMU VĀRDNĪCA .. $6.00

sastādījuši: E. Grīnberga, O. Kalnciems, G. Lukstiņš un J. Ozols. Abpusēja, 528 lapp. Šī ir visnepieciešamākā grāmata katram latviešu valodas lietotājam. Grāmatas cena (trimdas indekss 1.77, mūsu 1,13) noteikta iespējami viszemākā, lai to spētu iegādāties skolas, kopas un katrs, kam tā vajadzīga.

J. Jaunsudrabiņa—ZAĻĀ GRĀMATA ... $7.80

abas grāmatas kopsējumā greznā izdevumā.

Baltā grāmata ir vecāka un plašāk pazīstama, bet Zaļā ir literāri daudz pārāka. Šis ir nelaiķa rakstnieka visievērojamākais darbs.

Abas grāmatas ir jau iespiestas.
Piesūtīsim tikai pēc pasūtinājuma.

Sagatavošanā LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN PASAKU 8. sējums $7.80

Sagatavojam un iznāks vēl šopavasar visievērojamākais darbs par Baigo gadu

J. Kronlīna—379 DIENAS $7.80

Latviešu skolu jaunatnes un audzinātāju piedzīvojumi Baigajā gadā, vēsturiska dokumentācija ar fotografijām, rīkojumu un propagandas citējumiem, skolnieku pretestību u. t. t. Neviens romāns nav pilnīgāk uzrakstīts par šo reālo īstenību. Ikkatrs no mums bija tieši un netieši personīgi saistīts ar Baigā gada terroru un neprātībām.

Tūlīt pēc šis grāmatas sekos ORIĢINĀLKRĀSĀS

J. Rozentāla—GLEZNU MAPE $24.00

ar rakstiem latviešu un angļu valodā.

Dr. Andersona un citu autoru lielākais izdevums par Latviju, vēl pārāks par Cross Road — LATVIA, dubultformātā, pāri par 500 lapp.

LATVIJA 50 GADOS—Latvia in 50 years $19.80

LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ un GLEZNĀS
2. sējums ASINIS un UGUNIS $6.80
3. sējums SVEŠOS CEĻOS un PAJUMTĒ $6.80

LATVIEŠU TAUTAS TEIKU UN PASAKU 9. sēj. $7.80
R. BLAUMAŅA KOPOTU RAKSTU 11. sēj. $5.20
Dabūjami atkal pilni kompl. vai atsevišķi sējumi.

CITAS JAUNĀS GRĀMATAS:

A. Amendas biogr. rom. — APASIONĀTA, 1.—4. ...... $9.60
A. Niedras romāns — UGUNI 4.00
J. Jaunsudrabiņa — SLIŅĶU VIRSNIEKS 4.00
DZINTARJŪRAS VASARA, 1. sēj. 6.80

Apgāds LATVJU GRĀMATA
P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A. 50677

JAUNĀKIE IZDEVUMI

Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu kaŗavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
P. Jegere - Freimane — Es atgriežos pie sevis	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
H. Marnics — Mūsu baltā Daugava	$4.80
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
A. Eglītis — Nav tak dzimtene	$4.80
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

DVG GRĀMATNĪCA
491 College St., Toronto 4, Ont.

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037

A. PUTNIŅŠ

MAX RICHTER
REALTOR — TEL. 244-6233, TORONTO

DELIKATEŠU VEIKALS

YONGE IELĀ — labākajā rajonā, daudz latviešu klientu, skaistas veikala telpas un labi nostādīts veikals. Ļoti laba vieta naudas iegūšanai. Iemaksa $4.500.-.

Nesaistošai informācijai zvaniet nekavējoties tālr. 244-6233

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5, ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1 A Browning Ave., HO 8—5198, Toronto.

Ar šo paziņojam latviešiem, ka mēs atvērām trešo veikalu pilsētas centrā 1966. g. decembrī

THE RICHMOND — ADELAIDE
CENTRE ESPLANADE

Divas ieejas:
120 Adelaide Street West un
101 Richmond St. W. (Bay-University)

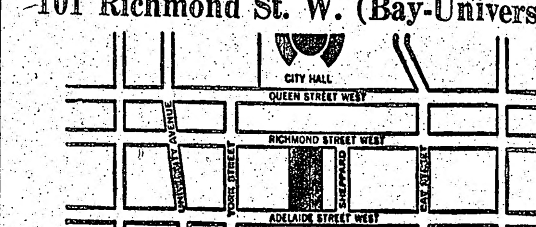

Veikalā dabūjami visi mūsu cepumi, kā arī ir DELIKATEŠU nodalījums. Plašā izvēlē eiropiešu un kanadiešu konservi, delikateses, sieri u. c.

Mēs laipni gaidām vecos un jaunos klientus.

RICHMOND-ADELAIDE CENTRE 363-9972
COLONNADE 131 BLOOR W. 927-0562
AMJARV'S TORONTO SWEETS LTD.
922-5346
602 Yonge St.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 16 gadu
PL 9-0266.

MĀRTIŅU
ELEFANTU
lūdz atsaukties
L. Grike.
Rakstīt: Latvijas P. S. R. Rīgā, Remines 1—1.

Pāris
MEKLĒ DZĪVOKLI
(vienu vai divas istabas ar virtuvi, plīti un ledusskapi)
Zvanīt 781-1477
katrā laikā.

PILNĪGI GARANTĒTA
NAUDA
UZ LATVIJU
caur Vneshposyltorg Maskavā
US DOLARU KUPONI DOLARU VEIKALIEM,
par kuŗiem jūs esat daudz dzirdējuši. Jūsu piederīgie var izvēlēties labākos amerikāņu, Rietumeiropas un vietējos ražojumus, kā pārtiku, tekstilijas, apģērbus, mājsaimniecības priekšmetus un daudzas citas lietas, kuŗas nav dabūjamas par rubļiem. Cenas samazinātas vairāk nekā par pusi. Dolaru veikali atrodas visās lielākās pilsētās, bet kur nav, iespējams pasūtināt pa pastu.
NAV JĀMAKSĀ NODEVA.
Saņēmējam nav nekas jāmaksā par šo pakalpojumu, jo izdevumus sedz VNESHPOSYLTORG.
Nav atvilkumu. Parakstītas kvītis. Nav ierobežojumu sūtīšanas summai.
Pasūtiniet tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010, USA
Pieprasiet jauno cenrādi.

VALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964¼ Bloor St. W., Toronto 4 Ont., tālr. 533—2837 Tautiešiem atlaide

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAS? KUR? KO? TORONTO

Robertson Motors - 1515 Danforth Ave., Toronto, tel. HO 6-1131
Pārstāvis HANS PLAUDE
Chevrolet - Oldsmobile - Chevy - Chevelle

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E.
HO 6-5152

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja
LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. īpašnieks ST. CUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
816 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

Everlast Heating Co. 463-3613
Ierīko jaunas un labo vecas gāzes un eļļas apkures ierīces.
īpašn. A. RASA. Tālr. mājās 465-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša, V. Reinholds un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
tel. 863—4451
365 Bay Street, Toronto

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ▪ palielinājumi ▪ duplikāti ▪ citi darbi ▪ izcilus kvalitāte ▪ atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

LIELDIENĀM
ACADIAN®
PIEDĀVĀ
"SEVEN SEAS" FLEET
Tas kuģo tieši no Jaunskotijas Annapolisas ielejas pie jums kā labākais rums, lai apmierinātu jūsu garšu.
"SEVEN SEAS" RUM
(White, Light, or Dark)
Jau šodien ierakstiet ACADIAN rumu savā iepirkšanās sarakstā
* Pirmais Ontario sarakstā (izsmalcinātiem dzērējiem)

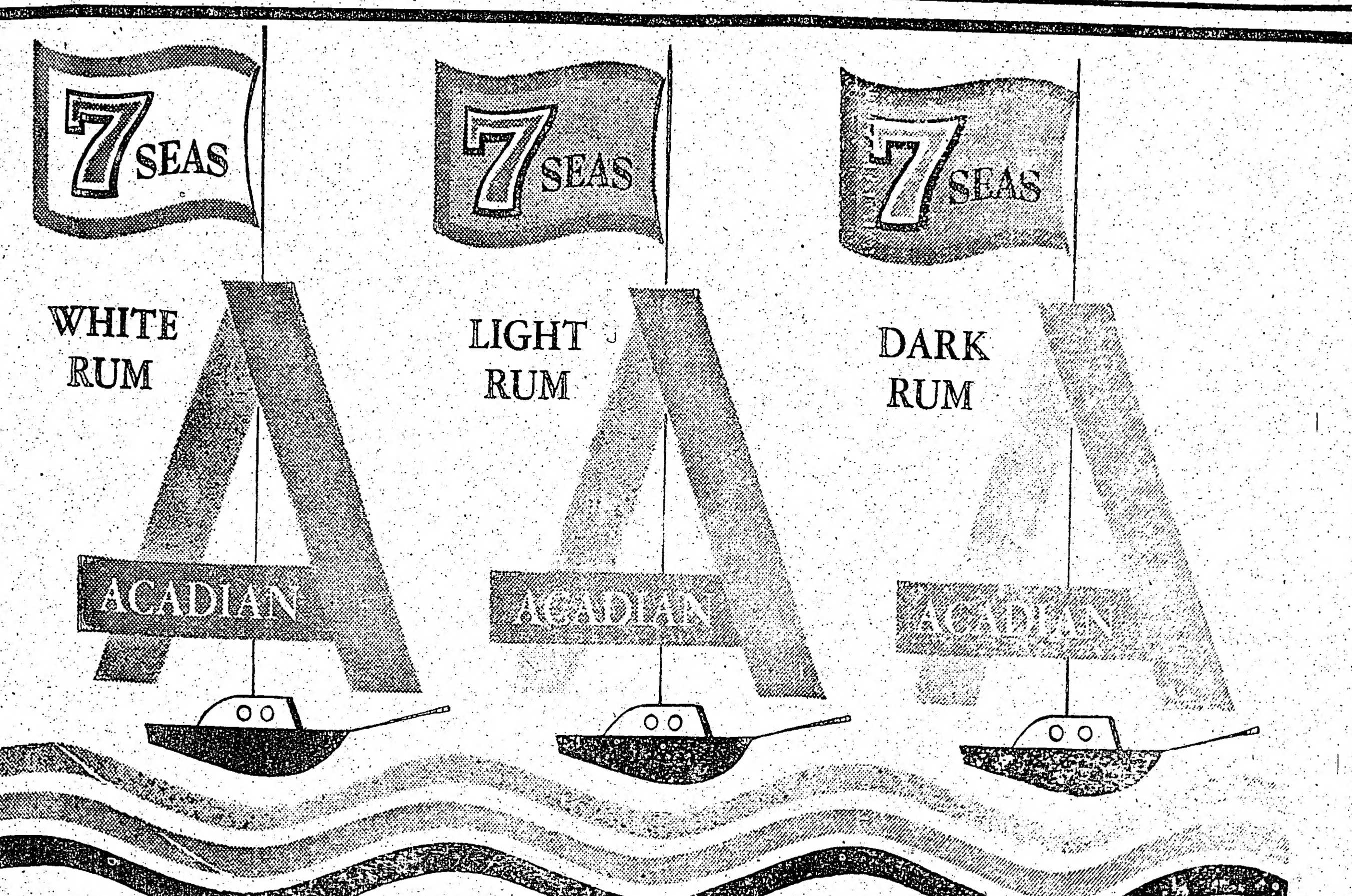

ACADIAN DISTILLERS
BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

UNO MANKINREALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Danforth — Pape: 6 istabu māja, silta gaisa apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, vieta garāžai. Cena $14.000, iemaksa $2.000.

Broadview — Mortimer: 6 istabu dubultķieģeļu māja, jauna apkure, 2 modernas virtuves, 3 daļiga vannas istaba, papildus tualete pagrabā, iebraucamais ceļš un garāža. Cena $19.200.

Broadview — Gerrard: Ilggadīgs un labi nostādīts delikatesu veikals. Zvaniet tuvākai informācijai.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ ZĶĪRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLIDZIBAS

SPORTS

SKAISTA LATVIEŠU JAUNIEŠU UZVARA

Kanadas latviešu basketbola meistarsacīkšu otras kārtas pirmajā spēlē tikās Toronto LSK un Toronto latviešu YMCA. Diviem klubā un četriem YMCAs spēlētājiem šī bija jau otra spēle pēc kārtas, jo viņi iepriekš jau bija kopīgā vienībā aizstāvējuši latviešu krāsas svētdienas līgas jaunatnes vienību grupā. TLSK, diemžēl, bija tikai 6 spēlētāji, ieskaitot valdes pr-di E. Skujiņu, jo iztrūka vairāki pamatsastāva spēki. Tādēļ saprotami, ka YMCA, izmantojot visus rezerves spēlētājus, panāca vieglu 98—63 (56—36) uzvaru, punktus gūstot A. Liepam (18), P. Akeram (18), J. Zentiņam (14, V. Kauliņam (10), V. Ziediņam (10), V. Pilskalnietim (9), V. Akeram (6), P. Zvilnam (4), O. Rolandam (3), T. Zvilnam (2) un U. Daugavietim (2). Toronto LSK labā punktus guva: V. Mazurs 20, V. Pērkons 15, A. Lakstigala 14, M. Groskaufmanis 8, I. Pērkons 6 un E. Skujiņš 0.

Sacensības Toronto svētdienas līgas jaunatnes grupā beigsies ar lietuviešu Aušras un igauņu Kaleva vienību spēli. Stāvoklis izveidojies ļoti intriģējošs, jo var iznākt, ka latviešu, lietuviešu un igauņu jaunieši sacensības pabeidz ar vienādu punktu skaitu. Latviešu jaunatne, par kuru kopīgi rūpējas Toronto LSK un YMCA, pēdējā spēlē pret ukraiņu Tridentu pirmo reizi spēlēja savā labākajā sastāvā un panāca vērtīgu 53—48 (33—31) uzvaru. Ukraiņi bija paguvuši pastiprināt savu vienību ar Toronto vidusskolu „zvaigznēm", kādēļ latviešu jauniešu uzvara jo sevišķi slavējama. Mūsu zēni spēli uzsāka ļoti nosvērti, jāva bumbai raiti ceļot no rokas rokā un katru akciju pabeidza ar parasti sekmīgu metienu grozā, pret 1. puslaika beigām panākot 12 punktu pārākumu, bet tad kļuva mazliet paviršī, ļaujot ukraiņiem 10 punktu atgūt. Spēles turpinājumā, kaut nu ierindā bija arī E. Pilskalnietis, latvieši bija zaudējuši daudz no savas paļāvības, kādēļ spēle kļuva vienlīdzīga. Kad pēdējā minūtē Tridents nokļuva 1 punkta vadībā, latviešu jauniešus no pānikas paglāba tikai vienības pārzinātāja A. Liepas atjautīgi pieprasīts pārtraukums. Pēc tā latvieši tūlīt ieguva grozu, Tridents bija spiests forsēt spēli un zaudēja. Veiksmīgākais latviešu vienības, kas spēlē ar nosaukumu Latvians, punktu guvējs bija J. Udrovs (16), arī vērtīgākais cīnītājs pie groza. Bez viņa vienībā spēlēja P. Mukts, V. Akers, P. Zvilna, T. Zvilna, J. Pērkons, V. Pērkons, I. Plampe un E. Pilskalnietis.

Ž. Zemiņš

IPAŠA ATRAKCIJA PELDĒŠANAS MEISTARSACĪKSTĒS

Kā jau ziņots, Kanadas latviešu meistarsacīkstes peldēšanā notiks 18. martā, plkst. 4 pēcpusdienā University Settlement lielajā peldbaseinā Toronto. Pēc programmas izziņošanas rīkotāji saņēmuši ierosinājumu organizēt arī stafešu peldējumus. Lai būtu spraigas cīņas starp „Istām" komandām, Latviešu sporta apvienība Kanadā tikko uzņēmusi kontaktu ar gaidu un skautu vienībām, aicinot tās sacīkstēs piedalīties ar savām vienībām. Stafešu peldējumi paredzēti 4 x 25 jardu distancē brīvā stilā gunšiņu un mazskautu vienībām un 4 x 50 jardu brīvā stilā gaidu un skautu vienībām.

Saņemti arī jau pirmie dalībnieku pieteikumi. Interese par meistarsacīkstēm jaunajā nozarē liekas visai liela. —cbb—

LIELISKI PASAULES REKORDI ĀTRSLIDOŠANĀ

Holandei beidzot radušies lieliski ātrslidotāji. Jau pērnā gadā Šenks reālizēja jaunu pasaules rekordu 1500 m distancē, veicot to 2:05,3 min. Nesen notikušajās pasaules meistarsacīkstēs visu distanču kopvērtējumā pasaules visu laiku labāko veikumu uzrādīja holandietis Verkērks, suverēni kļūstot par pasaules meistaru.

Tikko notikušajās starptautiskajās sacīkstēs Rietumvācijas ātrslidotāju „paradīzē" Incellā Verkērks vienā dienā laboja divus pasaules rekordus, vispirms 1500 m distancē pārspējot sava tautieša Šenka rekordu par 1,4 sek., beidzot slidojumu 2:03,9 min. laikā. Tūlīt pēc tam Verkērks 5000 m distancē lieliskā slidojumā pārspēja arī norvēģa Maiera pasaules rekordu par 1,5 sek., uzrādot 7:26,6 min. laika atzīmi. Ar šiem lieliskajiem rezultātiem un iespēto četru disciplīnu punktu kopsummu holandietis Verkērks, liekas, uz laiku pārtraucis Pad. savienības ātrslidotāju hegemoniju.

☆

Aizvadītajās pasaules meistarsacīkstēs ātrslidošanā lielisku panākumu guvusi arī latviete Lauma Kauniste, kas, pārstāvēdama Pad. savienības krāsas, visu distanču kopvērtējumā ierindojusies 2. vietā, sasniedzot rezultātu, kādu līdz šim nav iespējusi neviena latviešu ātrslidotāja.

☆

Jauns lielisks vieglatlētikas vidusdistančnieks amerikāņiem aug D. Patrika personā, kas, būdams tikai 20 gadu vecs, telpu sacensībās Baltimorā 880 jardu skrējienu veicis jaunā ASV rekordlaikā — 1:49,1 min. Amerikāņi ar interesi gaida viņa šīs sezonas pirmo startu brīvdabas laukumā.

V. Teteris

Pad. savienība pastiprina bruņošanos

Pagājušā nedēļā Pad. savienība izteica gatavību runāt ar ASV par atomraķešu un pretraķešu skaita samazināšanu. Bet tas bija pagājušā nedēļā. Jaunākās ziņas liecina, ka Pad. savienība pastiprinājusi bruņošanos un to darījusi sakarā ar bruņošanās palielināšanos ASV. Ministru prezidents Kosigins pārmeta Vašingtonai, ka amerikāņu bruņošanās un iejaukšanās politika rada potenciālas briesmu joslas dažādās pasaules daļās, kuras, apstākļiem pasliktinoties, var izvērsties kara joslās. Pēc šāda padomju uzbrukuma nav nekādu cerību, ka nākamās nedēļas atomraķešu sarunām Maskavā būs jebkādi panākumi. Še piezīmējams, ka, salīdzinot ar aizvadīto budžeta gadu, šogad Pad. savienības aizsardzības budžets palielināts par 8,2% Rietumu lietpratēji padomju uzdotajiem skaitļiem netic un apgalvo, ka bruņošanās un aizsardzības vajadzībām paredzētas summas paslēptas dažādos atsevišķajos budžetos, kas liek domāt, ka šāgada aizsardzības budžets ir vismaz 16% augstāks nekā iepriekšējais.

Attaisnodams Pad. savienības bruņošanās pastiprināšanu ar līdzīgu amerikāņu rīcību, Kosigins asi uzbruka sarkanai Ķīnai, pārmetot bruņošanās kāpināšanu, kas radījis nevajadzīgu saspīlējumu pie vairāk nekā 5000 jūdžu garās Pad. savienības un sarkanās Ķīnas robežas.

☆ Baleta solists un paidagogs Pauls Fībigs Melburnā 11. februārī atskatījās uz 60 dzīves gadiem. Jubilārs Melburnā ļoti sekmīgi vada savu baletstudiju, kuras izcilākais audzēknis 20 g. v. Andris Toppe ar Austrālijas nacionālo baletu devies turnejā uz Kanadu, ASV un Dienvidameriku.

Kultūras revolūcija traucē lauksaimniecību

Kultūras revolūcija un tās radītie klīstošie sarkangvardu miljoni ārkārtīgi negātīvi iespaidojuši sarkanās Ķīnas lauksaimniecību. Šīs nedēļas vidū Pekingas radio uzsāka raidījumu seriju, mudinot zemniekus un partijas darbiniekus „lielākajā nopietnībā sākt stimulēt ražošanu visās nozarēs".

Kultūras revolūcijā lauksaimniecība cietusi vissmagāk; plašos apgabalos zemnieki izlaupījuši valsts labības noliktavas un pavasara sēklu izcepuši maizē vai pārdevuši pilsētās. Ķīnā pavasara sēja sāksies pēc apmēram divām nedēļām, bet, — domā lietpratēji kaimiņu Japānā, — šogad situācija būs savādāka nekā līdz šim. Kopsaimniecības resp. sarkanās Ķīnas komūnās darbs atstāts novārtā; zemniekus interesē vienīgi viņu personīgā lietošanā nodotais zemes gabaliņš. Tā apsēšanai un apstādīšanai pietiks kā sēklu, tā stādu, bet ne kopsaimniecības vajadzībām un platībām.

Lai piespiestu zemniekus strādāt, — vēsti kāds radioziņojums no Maskavas, — Maocetungs lieto policiju un armijas vienības. Tau agrāk bija zināms, ka armija tiks iesaistīta pavasara sējas veicināšanas kampaņā, bet nebija zināms, kādā kapacitātē. Tagad tas noskaidrojies. Ķīnas lauksaimnieku aprindās Maocetunga kultūras revolūcija nekad nav bijusi populāra, tādēļ jaunais sējas darbu izkārtojums stiprinās jau tā visai iespaidīgās prezidenta Liusaoči pozīcijas lauku apgabalos.

Nu jau nedēļām ilgi dzirdama Maocetunga pavēle visiem sarkanajiem gvardiem atgriezties savās dzīves un darba vietās — skolās, fabrikās, lauksaimniecībās. Bet tas vieglāk pavēlams nekā izdarāms. 20 miljonu vaļā palaisto jauniešu atgriešana viņu pelēkajā ikdienā nav vienkārša lieta, un Maocetungam tas arī nav izdevies. Nepalīdzēja pat tas, ka pag. gada pavasari slēgtās vidusskolas atvēra durvis 1. martā (pamatskolas jau pirms mēneša). Pekingas prese tagad mēģina pārliecināt gvardus, ka arī skolas klase ir proletārīāta kaujas lauks, kur turpināt Mao kultūras revolūciju. Lielas grūtības sagādās disciplīnas atjaunošana: jāatceras, ka sarkanā gvarde padzina tūkstošiem skolotāju. Partija tagad gan atzinusi, ka vairums skolotāju bijuši un esot uzticami vai vismaz daļēji uzticami, tādēļ būtu labi, ja skolēni viņus netiesātu pārāk bargi...

Visā sarkanās Ķīnas izglītības sistēmā sagaidāmas drastiskas pārmaiņas, t. i. gadījumā, ja izdosies gvardus dabūt atpakaļ skolas solos. Vasaras brīvlaikā skolēnus norikos darbos fabrikās un kopsaimniecībās. Skolotāju pieņemšana un paaugstināšana notiks pēc viņu politiskajiem nopelniem, nevis akadēmiskajām spējām. Pārbaudījumu nākotnē vairs nebūs, tos aizstās ar pārrunām! Sacītais, starp citu, ir tiešā sakarā ar Maocetunga domāšanu, jo viņš akadēmiski izglītotiem netic, no viņiem baidās, un šīs bailes spēj apslēpt vienīgi naidā un savā doktrīnā, ka akadēmiski izglītots cilvēks nošķiras no tautas masas un vairs nav kopības daļa.

Cik var spriest no Maskavā, Tokio un Hongkongā pienākušajām ziņām, situācija sarkanā Ķīnā palikusi nemainīga. Mao zaudējis piekritējus milicijas aprindās Mandžūrijas pierobežā. Jāatzīmē, ka pēdējās nedēļas laikā strauji mazinājušies Ķīnas uzbrukumi Pad. savienībai, kas līdz šim bija ikdieniška parādība un bija kļuvusi par Pekingas preses un radio neaizstājamu programmas daļu. Klusē arī Pad. savienība.

ITALIJAS MIERA OFENSĪVA

Vai ir vēl kāda daudzmaz nozīmīga valsts, kura vēl nebūtu mēģinājusi panākt mieru Vietnamā? Tā gribētāju rinda vairs nav nekāda gara... Tomēr visi, kas līdz šim izmēģinājušies, palikuši bez panākumiem. Toties valstis, kuŗām varētu sekmēties, to negrib mēģināt.

Kā pēdējā, bet ne pirmo reizi, Vietnamas miera kampaņā tagad iesaistījusies Italija, un tās ārlietu ministrs Fanfani domā, ka ar labiem rezultātiem. Italijas komūnistu laikraksts „L'Unita" prasa tuvākus paskaidrojumus, bet tos Fanfani liedzas sniegt. Ārlietu ministrs uzsver, ka visos līdzšinējos gadījumos visai pasaulei bijis iepriekš zināms, kad kāda valdība mēģinās panākt kara pārtraukšanu pēc sarunām Pekingā. Lai Italijas kampaņai nebūtu jāpiedzīvo līdziga neveiksme, par tās diplomātu darbību atklātībā nerunās. Cik zināms, sarunas ar Hanoju ievadījis Italijas sūtnis Saigonā.

Acumirkli Itālija gan ir vienīgā, kas jaunajā mēģinājumā saredz izdošanās iespēju. Kā Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs Utants, tā Vašingtona savas domas šai jautājumā jau izteikusi, nesaskatot nekādu cerību. Amerikāņi vismaz cer uz militāru uzvaru, bet AN ģenerālsekr. Utants šīs nedēļas nogalē drūmi izteicās: „Vietnamas karā miers nav paredzams. Priekšā stāv asiņains un ilgstošs karš, uz kuŗa pārtraukumu var cerēt tikai tad, ja ASV izpilda Zieme|vietnamas prasības."

Jaunas idejas bundesvēra uzbūvē

Iekšpolitiskās vētras, kuŗas Rietumvācijai brāzās pāri ap gadu miju, pamazām sāk aprimt un dot vietu jaunām konstruktīvām idejām un pārdomām. Kanclera G. Kīzingera vadītā „lielā koalicija" vislielāko uzmanību pievērsa valsts saimnieciskās dzīves nostiprināšanai un ar vērā ņemamiem panākumiem iesā laikā ieguva kontroli pār saškobījušos valsts financiālo stāvokli. No 1967. gada budžeta ar stingru roku vēl pēdējā brīdī svītrojot ap 3 miljardu marku no izdevumu konta, nedaudz pacelot nodokļus atsevišķās saimnieciskās nozarēs un atvieglojot kreditpolitiku ar diskonta pazeminăšanu, valdība panākusi, ka visos saimnieciskajos virzienos iestājusies jūtama nomierināšanās.

Diskusijās par valsts izdevumu samazināšanu ievērojamu vietu ieņēma arī Rietumvācijas armijas, sauktas bundesvēra, pašreizējā situācija. Šīm pārrunām daudz jaunas vielas deva arī aizsardzības ministra maiņa, reizē ar to jaunās idejas, ar kuŗām pašreizējais aizsardzības ministrs domā turpināt darbu. Vācijas drošības sistēmas tālākā izveidošanā. Kā zināms, bijušā kanclera Ērharda kabineta aizsardzības ministram fon Haselam resora vadībā nebija sevišķi laimīga roka. Pašreizējais aizsardzības ministrs — ilggadējais ārlietu resora vadītājs G. Šrēders, pārņemot jauno amatu, kā mantojumu no vecās „darba vietas" pieņēma līdz skaidru pārskatu par norisēm starptautiskās politikas laukā. Bez šīs orientācijas sarežģītajos starptautiskajos pavedienos aizsardzības lietu kārtotāja darbs ievērojami apgrūtināts, sevišķi ievērojot faktu, ka visa Rietumvācijas aizsardzības plānošana balstās uz NATO ietvaros parakstītajiem līgumiem un savstarpējās palīdzības solījumiem.

No vienas puses šie līgumi prasa, lai Vācija kopīgās aizsardzības financēšanai atvēl zināmus līdzekļus, kuŗi, protams, sniedzas miljardos; no otras puses Rietumvācijai jāuztur arī līgumos noteikts karaspēka kontingents, kuŗa uzturēšana un tālāka izveidošana no valsts kases šogad prasīs 19 miljardu marku. Problēmu krustpunktā, tātad, atrodas jautājums: kā uzturēt NATO noligumos noteikto militāro potenciāli, bet tai pašā laikā saudzēt valsts naudas lādi? Šo jautājumu pētītājiem un atrisinājuma meklētājiem ar vienu aci turklāt allaž jāraugās pāri Berlīnes mūrim austrumu virzienā, no kuŗienes arī gaidāms eventuāls iebrukums un drošības apdraudētājs Nedrīkst aizmirst, ka moderni kara „instrumenti" izmaksā milzu summas, bet jau pēc pāris gadiem ir novecojuši un sviežami lūžņu kaudzē, lai par daudziem miljardiem iegādātos jaunus, vēl labākus ieročus.

Šai sakarā gada sākumā pacēlās balsis, kas prasīja bundesvēru pārveidot par algotņu armiju, atsakoties no jaunkareivju iesaukšanas. Šādu profesionālu armiju tad varētu samazināt uz 250.000 vīriem (pašreizējais stiprums ap 470.000), kas iegūtu pirmšķirīgu militāru treniņu un tik ātri armijas rindas nepamestu. Šādai labi apmācītai armijai varētu arī dot lielāku un modernāku uguns spēku, t.i. līdzekļus, kuŗi būtu ietaupīti personālā plāksnē, varētu izlietot bruņojuma pilnveidošanai. Šādam priekšlikumam tomēr nebija piekrišanas augstākajos militārajos plānotājos. Tie norādīja, ka nākotnes karš galvenokārt prasīs plašu un labi apmācītu rezervi. Militārie lietpratēji Bonnā jautā, ko krizes brīdī nozīmētu 250.000 speciālistu, ja nebūtu ienaidnieka ierautajos robos liekamās rezerves. Iebildumus pret šādu algotņu armiju cēla arī Rietumvācijas sabiedrotie — NATO partneŗi, norādot, ka katras valsts armijas stiprums attiecīgajos līgumos noteikts un nav patvaļīgi grozāms, lai nesatricinātu visu brīvās pasaules aizsardzības sistēmu.

Tā jaunā aizsardzības ministra G. Šrēdera vadībā pamazām izveidojās jauni plāni bundevēra struktūrālajai uzbūvei. Lai kaut cik nāktu pretim saimnieciskās dzīves kārtotājiem un valsts budžeta sargātājiem, tad panākta vienošanās, ka bundesvēra skaitlisko stiprumu vismaz pagaidām „iesaldēs" un tas aptvers pašreizējo apm. 470.000 vīru skaitu (pēc NATO pakta noteikumiem, Rietumvācijas armijai jābūt ap 550.000 vīru stiprai). Lai tomēr nemazinātu valsts militāro potenciāli, turpmāk lielāku vērību veltīs rezervistu apmācīšanai. Pašreiz rezervistu skaits sniedzas nedaudz pāri vienam miljonam. Ievērojot jau minēto kara technikas ārkārtīgi straujo attīstību, šī rezerve pēc pāris gadiem būs kapitāls bez vērtības, jo briesmu brīdī nepratīs ar jaunajiem ieročiem apieties. Tādēļ armijas jaunā personālpolitika paredz, ka katru gadu militāro zināšanu papildināšanai armijas rindās iesaucami īslaicīgām apmācībām ap 200.000 rezervistu. Šādā veidā militārā kadra nostiprināšana noritētu pa divām līnijām, galvenokārt regulārajā karadienestā, bet otrkārt — dienestā iegūto zināšanu papildināšanā un uzsvaidzināšanā, t.i. rezervistu apmācībās. Turpmāk daudz lielāka vērība piegriežama arī vēl trešai apmācību līnijai — t.s. dzimtenes sargiem (Heimatschutztruppe), kas lielā mērā uzbūves ziņā līdzinātos pusmilitārajai aizsargu organizācijai Latvijas brīvvalsts laikā. So dzimtenes sargu organizācijas ietvaros no armijas atvaļinātiem rezervistiem būtu dotas jaunas iespējas papildināties militārās zināšanās, kā arī krizes brīžos nekavējoties pārņemt zināmus taktiskus uzdevumus. Plāni paredz, ka līdz 1969. gadam vācu dzimtenes sargu organizācijā jābūt iesaistītiem vismaz 50.000 rezervistiem. P.A.S.

☆ Prof. Dr. E. Dunsdorfs, Anglijas galvaspilsētā Londonā referējot par Austrālijas latviešiem, norādījis, ka latviešu vidū dzimstība ļoti maza, jaunatne arī vāji prot savu mātes valodu, tā ka rodas grūtības, latviešu draudzēs iesvētoties. Latviešu sarīkojumos jaunatne maz redzama. Bet materiālā ziņā latvieši nodrošināti, esot pat divi miljonāri.

ČIKAGAS LOMA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Kā zināms, organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļa bija sarīkojusi Baltijas valstu lietai labvēlīgo ASV kongresa locekļu godināšanu Čikagā. Tagad šo darbu turpina vietējā Latviešu biedrība, kuŗa 4 martā bija organizējusi kokteiļu vakaru Ilinojas pavalsts likumdevēju godināšanai, kuŗi vēlējās pasniegt latviešu sabiedrībai t. s. Ilinojas asamblejas pieņemtās Baltijas valstu rezolūcijas teksta oriģinālkopiju. Godināšanas vakarā bez baltiešu un amerikāņu sabiedrības pārstāvjiem ieradās arī pilsētas galvas līdz vēstīt, ka gadījumā, ja ASV un Pad. savienības konsulāro ņiliģumu senāts ratificētu, Čikagā padomju konsulātu neiekārtos, kamēr vien viņš būšot pilsētas galva. Jānožēlo, ka šajā nozīmīgajā sarīkojumā kādas ikmēneša rutīnas sanāksmes dēļ ierašanos par neiespējamu atzina ALAs vicepriekšsēdis, kuŗš reprezentē Čikagu.

Viss minētais nav domāts Čikagas latviešu „nopelnu" atgādināšanai, bet gan kā piemērs un ierosinājums citām latviešu lielākajām kolonijām, arī kā apliecinājums, ka ar jaunām idejām un nemitīgu labi plānotu darbu var gūt arī nozīmīgus panākumus.

Nav šaubu, ka tikpat liela aktivitāte, kaut ejot citus ceļus, panākumus devusi arī Mineapoles latviešiem. Tādēļ būtu labi, ja kāds Minesotas pārstāvis sniegtu īsu pārskatu par savas pavalsts tautiešu darbību un panākumiem, kuŗi tāpat būtu labs piemērs tam, kā organizēt un veikt darbu Latvijas brīvības labā tā, lai runas nebūtu teiktas vienīgi pašiem sev, bet tās sadzirdētu arī tie, kuŗu ietekme var būt izšķiriga nākotnē. V.

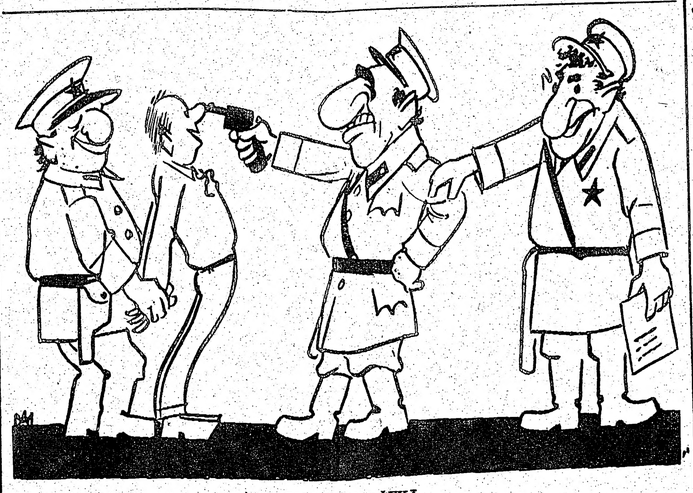

MASKAVAS ČEKĀ

Komisārs: „Sauj ātrāk to latvieti nost, vienalga, vainīgs vai ne! Mums tūlīt jāsteidzas uz Montrealu liecināt pret nezināmiem latviešiem, kas pastrādājuši kara noziegumus pret cilvēci bu!"

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Pēdējie dati rāda, ka inflācijas spiediens Kanadā pieņemas, ziņo Kanadas vairumtirgotāju apvienība. Janvārī tikai 10% šīs apvienības firmu uzrādījušas zemākas cenas, 30% cenas bija līdzšinējās, bet 60% — paaugstinātas. Sadārdzinājušies gandrīz visi metalla izstrādājumi, pie tam nikņeja un vaļa priekšmetu tirgū pieprasījumi pārsniedz apgādes iespējas.

☆ Komūnistu draugs, ASV miljonārs Sairess Ītons nodomājis Montrealā nodibināt kanadiešu sabiedrību tirdzniecības sekmēšanai ar Austrumeiropas komūnistu zemēm. Sabiedrība financētu fabriku būvi Austrumeiropā, saņemot daļu šo fabriku ražojumu izplatīšanai Kanadā. Kā partneris šai uzņēmumā minēta „International Basic Economy Corp." Nujorkā, kuŗas financētāja ir Rokfeleru ģimene. Ītons izteicies, ka dibinot šo sabiedrību Kanadā tādēļ, ka Austrumeiropas pārstāvji, īpaši Pad. savienības, esot labvēligi noskaņoti pret šo zemi.

☆ Albertas provinces valdība apspriež likumu, ar kuŗu balsot tiesīgo vecumu no 21 gada pazemināts uz 19. Paredzēts arī ievēlēt pilsētu darbiniekus uz 3 gadiem līdzšinējo 2 gadu vietā.

☆ Šonedēļ izsludinātajā „Zinātņu sekretāriāta" speciālajā pētījumu biļetenā Kanadai ieteikts nekavējoties nodibināt nacionālu izplatījuma aģentūru un paplašināt satelītu programmu. Līdzšinējās fragmentārās izplatījuma programmas rezultātā Kanada zaudē daudz izdevību jauniem sasniegumiem izplatījumā un veicina citu valstu noteicošo lomu stratosfairā.